

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6208 – Ekonomika a management**

Studijní obor: **Podniková ekonomika**

**Systém podpory malých a středních podniků ze strukturálních fondů
Evropské unie**

**The Support System for Small and Medium Enterprises from Structural
Funds of the European Union**

DP – EF – KEK – 2013 - 89

Bc. Alice Soukupová

Vedoucí práce: **Ing. Brandová Blanka, Ph.D., katedra ekonomie**

Konzultant: **Jana Pelcová, FÚ Liberec, správa dotací**

Počet stran: 98

Počet příloh: 0

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Alice Soukupová**
Osobní číslo: **E10000918**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Systém podpory malých a středních podniků ze strukturálních fondů Evropské unie**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Stanovení cílů práce, formulace výzkumných předpokladů případně hypotéz
2. Strukturální politika Evropská unie a její fondy
3. Operační programy v ČR
4. Malé a střední podnikání
5. Analýza systému podpory malých a středních podniků a návrhy opatření ke zlepšení čerpání finančních prostředků
6. Formulace závěrů, ověření výzkumných předpokladů případně hypotéz

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **65 normostran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ARCHER, C. The European Union. 1st. New York: Taylor & Francis, 2008. 174 p. ISBN 0-203-02972-0.

DOČKAL, V. Strukturální fondy EU - projektový cyklus a projektové řízení. 1. vyd. Masarykova Univerzita: Mezinárodní politický ústav, 2007. 140 s. ISBN 978-80-210-4390-9.

FIALA, P., M. PITROVÁ Evropská Unie. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. 803 s. ISBN 978-80-7325-223-6.

MAREK, D., T. KANTOR Příprava a řízení projektů strukturálních fondů EU. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

PELKMAN, J. European Integration. Methods and Economic Analysis. 3rd. New York: Harlow, Pearson Education, 2006. 480 p. ISBN 978-0-273-69449-6.

PELTRÁM, A. Evropská integrace a ČR. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2849-0.

VILAMOVÁ, Š. Čerpáme finanční zdroje z EU. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X.

VEBER, J., J. SRPOVÁ Podnikání malé a střední firmy. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 336 s. ISBN 80-247-4520-8.

Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz).

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Blanka Brandová, Ph.D.

Katedra ekonomie

Konzultant diplomové práce:

Jana Pelcová

FÚ Liberec, správa dotací

Datum zadání diplomové práce:

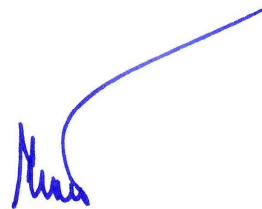
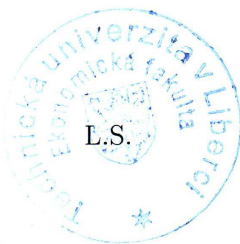
31. října 2012

Termín odevzdání diplomové práce:

4. května 2013

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Jiří Kraft, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2012

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 7. 1. 2013

Bc. Alice Soukupová

Anotace

Diplomová práce se zabývá čerpáním dotací z fondů Evropské unie pro malé a střední podniky. Definuje hlavní druhy strukturálních fondů včetně finanční alokace z rozpočtu EU, popisuje možnosti jednotlivých operačních programů v programovacím období 2007 – 2013 a vymezuje podporu malého a středního podnikání a zároveň poukazuje na jeho možné výhody či nevýhody. V praktické části jsou všechny tyto informace využity pro sestavení vlastního projektu čerpání z fondů EU v rámci programu OPPI. Vlastní projekt ukazuje možnosti vytvoření projektu s dotací ze strukturálních fondů EU a bez dotace. Výsledkem práce je pak porovnání obou těchto variant a stanovení té výnosnější.

Klíčová slova

Dotace, Evropská Unie, malé a střední podniky (MSP), operační programy, regionální politika, strukturální fondy.

Annotation

This thesis deals with drawing on grants from the European Union for small and medium-sized enterprises. Defines the major types of structural funds, including financial allocation from the EU budget, describes the individual operational programs for the programming period 2007 - 2013 and defines the support of small and medium-sized enterprises, and points to its potential advantages and disadvantages. In the practical part, all this informations used to determine the project's own drawing of EU funds under the OPPI. Own project shows the possibility of creating a project with grants from the EU Structural Funds and without subsidies. The reset of this work is the comparison of these two variants and determination that profitable.

Key Words

European Union, grant, operational programs, regional policy, small and medium-sized enterprises (SME), structural funds.

Obsah

Seznam grafů	10
Seznam obrázků.....	11
Seznam tabulek.....	12
Seznam zkratk.....	13
Úvod	15
1 Evropská Unie	17
1.1 Historie Evropské Unie.....	17
1.1.1 Období v letech 1945 - 1959	17
1.1.2 Období 60. – 80. let	19
1.1.3 Období od 90. let až po současnosti	21
1.2 Hospodářská a měnová unie	24
1.3 Pozice ČR v EU	25
2 Regionální politika EU a její fondy	26
2.1 Vznik regionální politiky	26
2.2 Cíle regionální politiky	28
2.3 Principy regionální politiky EU	29
2.4 Nástroje regionální politiky EU	31
2.4.1 Typy fondů	33
2.4.2 Struktura rozpočtu EU	36
3 Operační programy v ČR.....	39
3.1 Tematické operační programy	39
3.1.1 Operační program Podnikání a inovace (OPPI)	39
3.1.2 Operační program Doprava	41
3.1.3 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.....	42
3.1.4 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace.....	42
3.1.5 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost.....	43
3.1.6 Operační program Životní prostředí	44
3.1.7 Integrovaný operační program.....	44
3.1.8 Operační program Technická pomoc	45
3.2 Regionální operační programy.....	45

3.3	Operační programy pro Prahu.....	48
3.4	Programy Evropské územní spolupráce	49
4	Podpora malého a středního podnikání	50
4.1	Charakteristika MSP	50
4.2	MSP v ČR	51
4.3	Výhody a nevýhody MSP	52
4.3.1	Výhody MSP	52
4.3.2	Nevýhody MSP	53
4.4	Podpora MSP ze zdrojů EU	53
4.4.1	Možnosti podpory MSP.....	54
4.4.2	Systém podpory MSP	56
5	Metody hodnocení efektivnosti investičních projektů.....	57
5.1	Čistá současná hodnota	57
5.2	Vnitřní výnosové procento.....	58
5.3	Doba návratnosti	58
5.4	Citlivostní analýza	58
5.5	Stanovení diskontní sazby	59
5.6	SWOT analýza	59
6	Charakteristika podniku.....	60
6.1	Základní informace o podniku	60
6.2	Obor podnikání	61
6.3	Politika podniku	62
6.3.1	Prosperita	63
6.3.2	Životní a pracovní prostředí	63
6.3.3	Pracovníci	63
6.3.4	Vztah k okolí	63
6.4	Management podniku	64
6.5	Základní strategie podniku.....	64
6.5.1	Budoucí rozvoj	65
6.5.2	Střednědobé cíle	65
6.6	Zkušenosti s implementací projektů	66
6.7	Ekonomická charakteristika firmy	67

6.8	Přehled trhu a konkurence	68
6.9	SWOT analýza firmy	69
7	Projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“	70
7.1	Základní charakteristika projektu	70
7.2	Cíl projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“	70
7.3	Důvod pro realizaci projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“	71
7.3.1	Provozní cyklus „Projektu“	71
7.3.2	Technické řešení „Projektu“	72
7.3.3	Vliv „Projektu“ na trvale udržitelný rozvoj.....	72
7.4	Soulad „Projektu“ s cíli programů EU.....	73
7.5	SWOT analýza „Projektu“	74
8	Ekonomická analýza „Projektu“	75
8.1	Rozpočet projektu	75
8.2	Stanovení sazeb.....	77
8.3	Varianta I: Projekt s přidělenou dotací z OPPI.....	78
8.3.1	Výkaz zisků a ztrát	78
8.3.2	Výkaz peněžních toků, tzv. „cash flow“.....	80
8.3.3	Hodnocení efektivnosti „Projektu“	81
8.4	Varianta II: Projekt bez přidělené dotace z OPPI.....	84
8.4.1	Výkaz zisků a ztrát	84
8.4.2	Výkaz peněžních toků, tzv. „cash flow“.....	86
8.4.3	Hodnocení efektivnosti „Projektu“	87
8.5	Srovnání varianty I a II	90
8.5.1	Doba návratnosti.....	91
	Závěr.....	93
	Seznam bibliografie.....	95
	Seznam citací.....	96

Seznam grafů

<i>Graf 1: Výdaje rozpočtu EU na rok 2012</i>	<i>37</i>
<i>Graf 2: Příjmy rozpočtu EU na rok 2012</i>	<i>38</i>
<i>Graf 3: Alokace prostředků z fondů EU pro ROP NUTS II 2007 – 2013</i>	<i>47</i>
<i>Graf 4: Počet ekonomicky aktivních MSP v ČR v letech 2001 - 2011</i>	<i>51</i>
<i>Graf 5: Počet zaměstnanců MSP v letech 2001 – 2011</i>	<i>52</i>
<i>Graf 6: Vývoj vybraných ukazatelů v období 2010 – 2012</i>	<i>68</i>

Seznam obrázků

<i>Obr. 1: Tři pilíře Evropské unie</i>	<i>21</i>
<i>Obr. 2: Regiony soudržnosti ČR (ROP NUTS II).....</i>	<i>46</i>

Seznam tabulek

<i>Tab. 1: Rozdělení prostředků z fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007 - 2013</i>	<i>28</i>
<i>Tab. 2: Druhy fondů EU pro programovací období 2004 – 2006 a 2007 - 2013</i>	<i>32</i>
<i>Tab. 3: Implementace dosavadních projektů.....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 4: Ekonomická charakteristika podniku (v tis. Kč)</i>	<i>67</i>
<i>Tab. 5: SWOT analýza společnosti Czech Blades s.r.o.</i>	<i>69</i>
<i>Tab. 6: SWOT analýza „Projektu“</i>	<i>74</i>
<i>Tab. 7: Struktura rozpočtu „Projektu“</i>	<i>76</i>
<i>Tab. 8: Výkaz zisků a ztrát „Projektu“ ve variantě I (dotace z OPPI) v Kč</i>	<i>79</i>
<i>Tab. 9: Výkaz o peněžních tocích „Projektu“ ve variantě I (dotace z OPPI) v Kč.....</i>	<i>81</i>
<i>Tab. 10: Čistá současná hodnota „Projektu“ ve variantě I (dotace z OPPI) v Kč.....</i>	<i>82</i>
<i>Tab. 11: Výkaz peněžních toků „Projektu“ ve variantě I (s dotací z OPPI) při poklesu tržeb o 15 % (v Kč).....</i>	<i>83</i>
<i>Tab. 12: Výkaz zisků a ztrát „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) v Kč</i>	<i>85</i>
<i>Tab. 13: Výkaz o peněžních tocích „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) v Kč ...</i>	<i>87</i>
<i>Tab. 14: Čistá současná hodnota „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) v Kč.....</i>	<i>88</i>
<i>Tab. 15: Výkaz peněžních toků „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) při poklesu tržeb o 15 % (v Kč).....</i>	<i>89</i>
<i>Tab. 16: Srovnání varianty I a II „Projektu“ (v Kč).....</i>	<i>90</i>
<i>Tab. 17: Doba návratnosti „Projektu“ ve variantě I a II</i>	<i>92</i>

Seznam zkratek

CF	Kohézní fond
GATT	Všeobecné dohody o clech a obchodu
HDP	Hrubý domácí produkt
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond
EFF	Evropský rybářský fond
EHS	Evropské hospodářské společenství
EMCF	Evropský fond měnové spolupráce
EMU	Hospodářská a měnová unie
EMI	Evropský měnový institut
EMS	Evropský měnový systém
EOS	Evropské obranné společenství
EPC	Evropská politická spolupráce
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
Euratom	Evropské společenství pro atomovou energii
EUS	Evropská územní spolupráce
EUSF	Fond solidarity
ESVO	Evropské sdružení volné obchodu
FIFG	Finanční nástroj pro řízení rybolovu
IOP	Integrovaný operační program

JEA	Jednotný evropský akt
MSP	Malé a střední podniky
NATO	Severoatlantická aliance
OEEC	Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PA	Operační program Praha – Adaptabilita
OP PK	Operační program Praha - Konkurenceschopnost
OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
ROP	Regionální operační program
SZP	Společná zemědělská politika

Úvod

Diplomová práce Systém podpory malých a středních podniků ze strukturálních fondů Evropské unie se bude zabývat možností čerpání dotací z fondů Evropské unie pro malé a střední podnikání. Vstupem České republiky do Evropské unie se malým a středním podnikům otevřely nové cesty, nové možnosti financování a nové příležitosti uplatnění na trhu, ale také možné hrozby a nevýhody. Malé a střední podniky mají v tomto programovacím období 2007 – 2013 možnost vyčerpat z fondů Evropské unie potřebné dotace na podporu svého podnikatelského záměru v řádu několik miliard eur. Práce se zaměří na různé příležitosti čerpání ze strukturálních fondů Evropské unie v rámci jednotlivých operačních programů. Pro malé a střední podniky je nejdůležitější Operační program Podnikání a inovace, který nabízí celkem 15 programů pro jejich vznik, rozvoj a rozšíření inovačních technologií.

Cílem práce bude tedy analýza systému podpory ze strukturálních fondů Evropské unie pro malé a střední podniky, získání podpory z některého z operačních programů a následné využití finanční dotace na konkrétním projektu vybraného podniku. Pro svou práci jsem si stanovila dva základní předpoklady, a to zda společnost vůbec splňuje podmínky pro čerpání dotací z některého z operačních programů a dále zda získaná dotace zvýší efektivnost projektu a také ziskovost firmy.

První kapitola teoretické části práce bude věnována Evropské unii, její historii, hospodářské a měnové unii a také pozici České republiky v ní. Druhá kapitola se zaměří na regionální politiku Evropské unie, a to na vznik, cíle, její principy a také finanční nástroje v podobě jednotlivých fondů. Ve třetí kapitole budou specifikovány operační programy probíhající na území ČR v programovacím období 2007 – 2013, kdy nejdůležitější roli pro malé a střední podniky hraje právě Operační program Podnikání a inovace. Ve čtvrté části práce budou definovány malé a střední podniky, jejich výhody a nevýhody a také možnosti podpory z fondů Evropské unie. Pátá část se bude zabývat metodami vyhodnocení efektivnosti daného investičního projektu z pohledu čisté současné hodnoty, vnitřního výnosového procenta, doby návratnosti a citlivostní analýzy.

Praktická část práce bude nejprve věnována charakteristice vybraného podniku, základním informacím o podniku, oboru podnikání, politice a managementu a základní strategii podniku. Vlastní projekt se zaměří na možnost zvýšení efektivity podniku a zlepšení

automatizace výroby pořízením dalšího výrobního zařízení. Projekt bude navržen na dvě možné varianty financování, a to pokud podnik získá potřebné dotace z fondů Evropské unie, konkrétně z programu OPPI, nebo bude jeho žádost zamítnuta a projekt bude financovat z vlastních zdrojů. V závěru práce pak bude následovat celkové shrnutí obou variant a stanovení té varianty, která je pro daný podnik výhodnější a především výnosnější.

1 Evropská Unie

Evropskou unii v současné době tvoří celkem 27 členských států a kolem půl miliardy občanů. Hlavním cílem Evropské unie je vznik jednotného trhu a hospodářské a měnové unie, růst hospodářství, zvýšení zaměstnanosti obyvatel EU, vyšší konkurenceschopnost a životní úroveň a v neposlední řadě také dbá na ochranu životního prostředí. V EU platí čtyři základní zásady volného pohybu – zboží, osob, služeb a kapitálu.

1.1 Historie Evropské Unie

Historie Evropské unie sahá až do počátku padesátých let dvacátého století. Rok 1950, kdy došlo k podpisu tzv. Schumanovy deklarace lze tedy považovat za prvo počátek vzniku Evropského společenství. Od Římských smluv, přes důležitá rozšíření ES, Schengenskou dohodu a mnoho dalších významných událostí vedla dlouhá cesta až k Maastrichtské smlouvě z roku 1993, kdy oficiálně vznikla Evropská Unie.

1.1.1 Období v letech 1945 - 1959

Po druhé světové válce byla Evropa nucena přehodnotit své tradiční politické struktury. Během pouhých 20 let zažila ničivou zkázu a nedokázala zajistit ochranu životů a bezpečnost svých obyvatel. Proto vznikla myšlenka jednotného společenství, která byla v minulosti již několikrát zmiňována. Už v průběhu války přišly první návrhy na konkrétní podoby organizace. Jejím hlavním úkolem bylo především udržovat mír mezi evropskými státy a regulovat stav jejich ekonomik. Bylo proto nutné provést zásadní změnu v jejich politických a ekonomických sférách, a to odstranit ochrannářskou obchodní politiku a zajistit pro všechny stejný přístup k surovinám a trhům. V březnu 1943 vyzval Winston Churchill ve svém projevu evropský národ k založení Rady Evropy. Myšlenka evropského společenství (dále jen ES) byla podporována i ze strany odboje, avšak problémem byly rozdílné názory o formě politického uspořádání, které se lišily především mezi socialisty a demokraty. Výchozím bodem pro skutečnou hospodářskou obnovu Evropy se tak stalo až odsouhlasení tzv. Marshallovy pomoci (plánu).¹

¹ FIALA P., M. PITROVÁ. *Evropská Unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010, str. 44, citováno dne 12. 11. 2011. ISBN: 978-80-7325-223-6.

V září 1946 navázal Winston Churchill na své předchozí návrhy a vyzval evropské země k založení Spojených států evropských, kde by hlavními iniciátory byla Francie a Německo. O rok později se v Montreux konal kongres, ze kterého vzešly konkrétní návrhy projektů, a to společný trh uhlí a oceli, společné zemědělství, společná hospodářská a měnová unie, celní unie a společný výzkum a využití atomové energie. V květnu 1948 se v Haagu konal Evropský kongres, který by sjednotil země v oblasti politické, kulturní a hospodářské. Usnesení přijaté vládami obsahovalo i konkrétní podmínky členství v evropské organizaci. V květnu 1949 tedy vznikla Rada Evropy společně s jejím parlamentním orgánem a Poradním shromážděním.

V dubnu 1949 byla založena další společná organizace Evropy, Severoatlantická aliance (dále jen NATO), jejímž cílem byla především bezpečnost západní Evropy a ochrana demokracie. Hlavním nástrojem byla Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, která byla přijata Radou Evropy v roce 1950. NATO společně s Organizací pro evropskou hospodářskou spolupráci (dále jen OEEC) dále řešili otázku kontroly nad německou ekonomikou, především těžbu černého uhlí a ocelářský průmysl v okolí Porúří. Potřeba Francie získat podíl právě na uhlí z Porúří a přitom nebýt na Německu závislá vedla k realizaci tzv. Schumanova plánu z května roku 1950 a vzniklo tak Evropské společenství uhlí a oceli (dále jen ESUO). Německá vláda plán okamžitě přijala a členství v Evropském společenství bylo nabídnuto i dalším evropským zemím. Dne 18. dubna 1951 v Paříži byla tedy podepsána smlouva o ESUO v čele s Francií a Německem a Státy Beneluxu a Itálií. Předsedou ESUO se stal Jean Monnet, hlavní iniciátor Schumanova plánu.

Na počátku 50. let, po vypuknutí války v Koreji, předložila francouzská vláda návrh na další ucelené společenství, a to Evropské obranné společenství (dále jen EOS), které by fungovalo na základě společné evropské armády, společného rozpočtu a s jedním ministerstvem obrany. V květnu 1952 byla v Paříži podepsána smlouva o EOS, ale pouze s původními 5 členy - Belgií, Itálií, Lucemburskem, Nizozemskem a SRN, i přestože se jednání zúčastnily všechny státy NATO. Společenství ovšem nemělo dlouhého trvání a ukončilo svoji činnost již v roce 1954. V červnu 1955 přišel návrh na další společné organizace Evropy, které by zajistily společný trh a rozšířily spolupráci v oblasti jaderné energetiky.

Dne 25. března 1957 byly v Římě podepsány smlouvy o Evropském hospodářském společenství (dále jen EHS) a Evropském společenství pro atomovou energii (dále jen EURATOM). Počátkem roku 1958 pak došlo k ratifikaci římských smluv a EHS a EURATOM se tak staly skutečností. Velká Británie přišla v lednu 1957 s plánem zřízení volného obchodu mezi EHS a OEEC, který se zaměřil především na odstranění cel, dovozních kvót a jiných ochranných opatření. Kontrola vnějších cel vůči nečlenským zemím by byla zajištěna ze Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT). Podpisem Stockholmské konvence tak v listopadu 1959 vzniklo Evropské sdružení volného obchodu (dále jen ESVO), jejímiž členy se staly Británie, Dánsko, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Švédsko a Švýcarsko.²

1.1.2 Období 60. – 80. let

Během 60. let se postupně vyvíjely základní rysy společenství, vznikla celní unie, společné zemědělství, společné obchodní podmínky a základní právní rámec společenství. Společnou zemědělskou politiku (dále jen SZP) nebylo jednoduché sloučit, protože každý stát měl jiný systém podpory. Hlavním principem byla ochrana vnitřního trhu před konkurencí ze západu, měla k tomu dopomoci především regulace cen, a to formou garancí ceny pro výrobce, finanční subvence pro vývozce a cla pro dovozce. Zemědělská politika patřila (a dodnes patří) mezi nejdražší podporu ze strany EHS. Během 70. a 80. let se do ní zapojili další členové, včetně nově přistupujících, až došlo k nadměrné akumulaci zemědělské produkce, které bylo prakticky neprodejné a docházelo ke snižování cen zboží.

V říjnu 1961, po neúspěšném pokusu Velké Británie znovu otevřít myšlenku volného obchodu, požádala Británie o členství v EHS. Krize mezi Francií a ostatní Pětkou, která vyvrcholila v letech 1963 - 1965, způsobila velké neshody ve společných cílech a Francie odmítla dále pokračovat v Radě EHS. Důvodem bylo také přejítí od jednomyslného hlasování k většinovému, se kterým se Francie nechtěla smířit. Neshody byly nakonec uzavřeny v lednu 1966 lucemburským kompromisem, který podporoval požadavky Francie.

² Internetový portál Úřadu vlády ČR EUROSOP [online]. *Historie EU*. Odbor informování o evropských záležitostech, 2005, citováno dne 21. 11. 2011. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/8884/sekce/1945-1949/>

V sedmdesátých letech, po rezignaci prezidenta de Gaulla a odchodu Francie z NATO, došlo k posílení pozice Německa, v čele s kancléřem Willy Brandtem. Na konferenci v nizozemském Haagu v prosinci roku 1969 byly řešeny otázky integrace a dokončení společného trhu. Na základě Davignovy zprávy vznikla tzv. Evropská politická spolupráce (dále jen EPC), která sloužila jako informační fórum pro vytváření společných názorů a principů. Haagský summit splnil své cíle a na jeho konci bylo zahájeno jednání s nově přistupujícími členy, z nichž se začátkem roku 1973 ES rozšířilo o tři nové, a to o Velkou Británii, Dánsko a Irsko. Norsko, se kterým bylo rovněž vyjednáváno, zamítlo přístup v referendu.

V prosinci 1974 v Paříži došlo ke sjednocení EPC s Radou ministrů ES, vznikla Evropská rada a členové společenství schválili zavedení přímých voleb do Evropského parlamentu. Krize v 80. letech, která přišla již v roce 1973 v podobě růstu cen ropy, způsobila velké ekonomické problémy členům společenství, především těm nově přistupujícím. Velká Británie se dostala do mínusu až 1 miliardy liber. Tento problém se podařilo vyřešit dohodou z Fontainebleau z června 1984, která Británii umožnila snížení odvodů do rozpočtu ES. Bylo však nutné omezit výdaje na SZP, které si žádaly další a další náklady a spíše se zaměřit na to, jak zvýšit samotný rozpočet ES. Vzhledem k tomu, že přistoupili do ES další členové, v roce 1981 Řecko a v roce 1986 poté Portugalsko a Španělsko, kteří měli být spíše příjemci rozpočtu, bylo nutné provést radikální změny ve výdajích. Proto v roce 1987 přišel návrh na financování ES ve třech etapách, označovaný jako Delorsův balíček (více viz. kapitola 1.2 Hospodářská měnová unie)

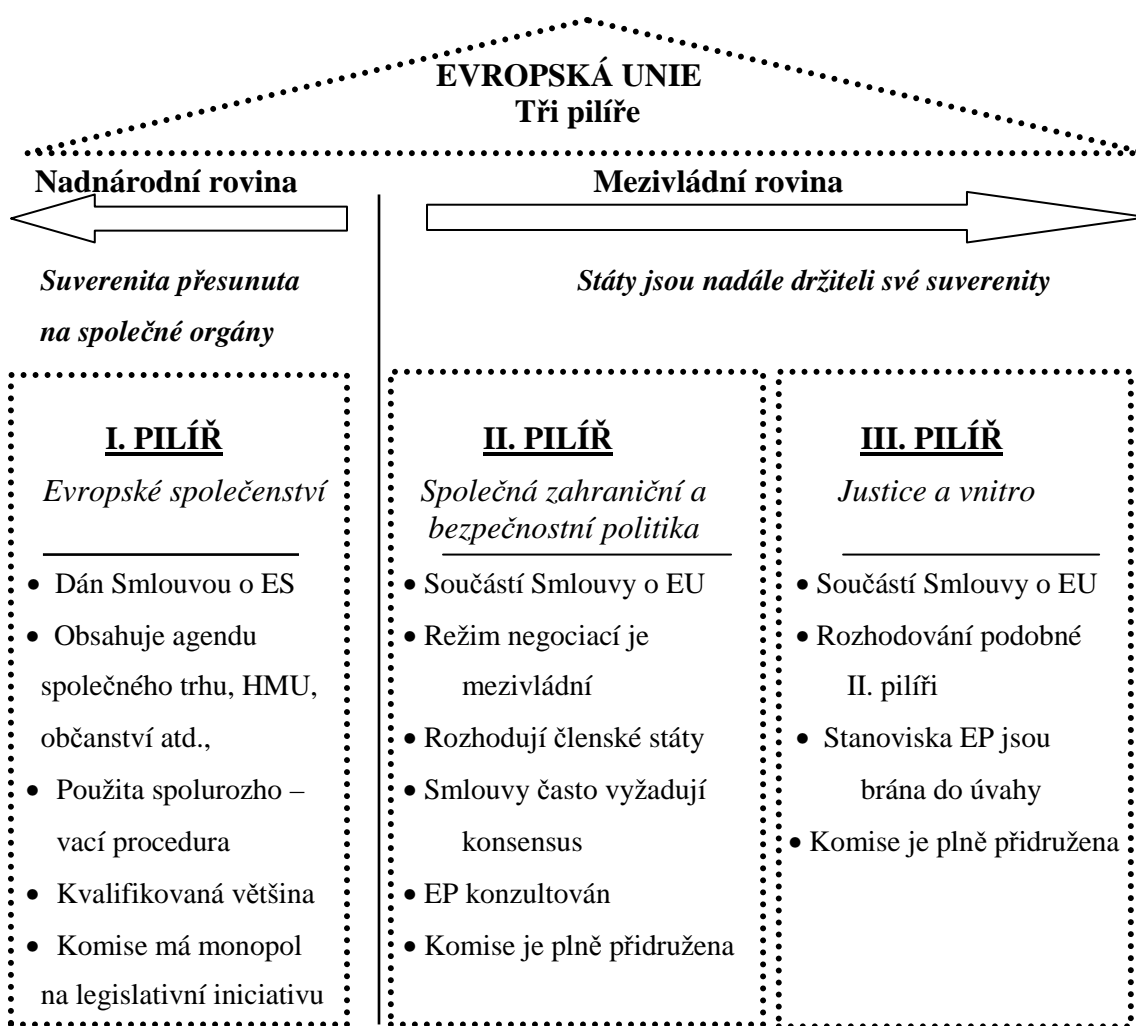
V roce 1981 byl Evropské radě předložen tzv. Evropský akt, který měl rozšířit spolupráci členů jak v zahraniční, tak i v bezpečnostní politice a v únoru 1984 přednesl Evropský parlament první Návrh smlouvy o Evropské unii. Tyto dva podněty vedly Evropskou radu ke svolání konference, která se konala na konci roku 1985 v Lucembursku, a jejímž výsledkem bylo sjednání tzv. Jednotného evropského aktu (dále jen JEA). JEA měl do začátku roku 1993 odstranit překážky zabraňující pohybu zboží, osob a kapitálu mezi členy a Rada ES měla začít rozhodovat na základě způsobilé většiny a pomalu otevírat cestu smlouvě o Evropské unii.³

³ Internetový portál Úřadu vlády ČR EUROSOP [online]. *Historie EU*. Odbor informování o evropských záležitostech, 2005, citováno dne 21. 11. 2011. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/8888/sekce/80-leta/>

1.1.3 Období od 90. let až po současnosti

Na konci 90. let 20. století začaly přípravy na vznik Evropské unie. Dne 7. února 1992 byla podepsána všemi 12 členy ES Smlouva o Evropské unii, tzv. Maastrichtská smlouva, která vstoupila v platnost dne 1. 1. 1993. Smlouva je tvořena 3 základními pilíři, které mají společný rámec pro spolupráci v zahraniční politice, vnitřních věcech a soudnictví. Obrázek 1 vykresluje hlavní společné politiky EU.⁴

Obr. 1: Tři pilíře Evropské unie

Zdroj: FIALA P., M. PITROVÁ, Evropská Unie, 2010, str. 131.

⁴ FIALA P., M. PITROVÁ. *Evropská Unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010, str. 130 – 131, citováno dne 21. 11. 2011. ISBN: 978-80-7325-223-6.

Na mezivládních konferencích v Turíně a v Dublinu v roce 1996 měla být vyřešena otázka dalšího rozvoje EU, členové společenství se však shodli pouze na mechanismu setkávání, diskutována byla i revize původních smluv a snižování deficitu rozpočtu EU. Až konference ve dnech 16. – 17. června v Amsterdamu přinesla odpovědi na některé otázky a byla odsouhlasena revize smluv. Amsterodamská smlouva byla podepsána 2. října 1997 a po ratifikaci vstoupila v platnost 1. května 1999. Třístupňová struktura pilířů zůstala nezměněna, byla však provedena reforma financování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky, která umožnila hradit všechny administrativní a operativní výdaje.⁵

Další, již čtvrtá, integrace proběhla na začátku roku 1995, novými členy EU se stalo Finsko, Rakousko a Švédsko. Ve stejném roce se začalo jednat o možnosti rozšíření o státy střední a východní Evropy, které začaly hromadně podávat žádosti o přistoupení. Před vstupem východních států bylo nejdříve nutné provést reformu institucí, která byla dodatkem k Amsterodamské smlouvě. Situace v EU byla složitá, protože sama procházela velkými změnami a přijetí nových východních členů bylo dlouhé a komplikované. Prvním krokem se stalo uzavření smluv o přidružení, v nichž EU zaručila přistoupení východních zemí k EU. Poté bylo nutné splnit tzv. kodaňská kritéria, která musel každý stát splňovat. Bylo v nich stanoveno, aby každý stát dosáhl stability institucí zaručující demokracii, zákonnost, zajištění lidských práv a svobod, dále požadavek na zdravé tržní hospodářství a schopnost konkurence vůči zemím v EU. I přesto, že země střední a východní Evropy udělaly obrovské pokroky v ekonomické a tržní oblasti, byly zde stále velké rozdíly vůči zemím EU a byla nutná reforma legislativy. Proto byla ve dnech 26. – 27. června 1995 v Cannes přijata Bílá kniha, která měla připravit země střední a východní Evropy na začlenění do vnitřního trhu Unie a byla s nimi zahájena přístupová jednání.

Stanovisko, zda je daná země připravená vstoupit do EU bylo vypracováno Komisí 16. července 1997 v tzv. Agendě 2000, zvané také jako opinion nebo avis. Dokument rovněž určil, že je nutné provést reformu financování, především SZP a strukturálních fondů EU, a stanovit finanční plán do roku 2006. Z nově žádajících členů, kteří splňovali požadavky, bylo Komisí doporučeno zahájit přístupová jednání s Českou republikou, Estonskem, Kypr, Maďarskem, Polskem a Slovinskem. Jednání byla zahájena již v březnu 1998,

⁵ PELTRÁM A. a kol. *Evropská integrace*. Praha: Grada Publishing: Praha, 2009, str. 98, citováno dne 23. 11. 2011. ISBN 978-80-247-2849-0

v roce 2000 se však vyjednávání o přistoupení rozrostlo na celkem dvanáct států, přidalo se Bulharsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Rumunsko a Slovensko. Prvním deseti, včetně České republiky, se podařilo jednání ukončit již v prosinci 2002, smlouva byla podepsána na jaře 2003 v Athénách a dne 1. května 2004 vstoupily výše jmenované státy do EU. Bulharsku a Rumunsku se podařilo připojit 1. 1. 2007.

Na počátku roku 2002 se v nizozemském městečku Laeken konal mezinárodní Konvent, kde hlavním tématem byla budoucnost Evropské unie. Na konventu, kterého se účastnili i kandidáti ze střední a východní Evropy, byl vypracován Návrh smlouvy o ústavě pro Evropu, který byl také přijat, a to 18. července 2003. Cílem smlouvy bylo především vyřešit dosavadní smluvní rámec EU, jako sjednocení legislativních postupů, vymezení pravomocí EU, zahrnutí Listiny základních práv a svobod a zjednodušit rozhodovací procesy. Od října 2003 do června 2004 se konala mezivládní konference, na které byl návrh smlouvy schválen a dne 29. října 2004 byla podepsána 25 členy Smlouva zřizující ústavu pro Evropu. Avšak problém nastal již rok poté, kdy Francie a následně Nizozemsko smlouvu v referendu zamítli.

Až po roce a půl dlouhého čekání přišlo Německo s návrhem reformní smlouvy, která by dále navázala na neratifikovanou Ústavní smlouvu i předešlé zakládající smlouvy o ES a EU. Lisabonská smlouva byla podepsána 13. prosince 2007, kdy ji podepsaly všechny členské státy Evropské unie a vstoupila v platnost 1. prosince 2009. Smlouva se zabývá především fungováním a změnou institucí EU a možností dalšího rozšiřování o země západního Balkánu.⁶

⁶ Internetový portál Úřadu vlády ČR EUROSOP [online]. *Historie EU*. Odbor informování o evropských záležitostech, 2005, citováno dne 20. 12. 2011. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/9024/sekce/2006-2011/>

1.2 Hospodářská a měnová unie

Hospodářská a měnová unie (dále jen EMU) byla vytvořena postupně ve třech fázích. S první variantou těchto tří stupňů přišel v roce 1988 na zasedání v Hannoveru předseda Komise ES Jacques Delors, tzv. Delorova zpráva. Dne 27. 6. 1989 byla odsouhlasena pouze první etapa, která byla zahájena 1. července 1990. Během této první etapy mělo dojít k prohloubení koordinace hospodářských a měnových politik členů ES, měny členských států se měly zapojit do mechanismu Evropského měnového systému (dále jen EMS) a byl zahájen proces posilování pravomocí Výboru guvernérů centrálních bank. Dále se měly novelizovat Římské smlouvy z roku 1957 a obnovit strukturální fond. Zároveň bylo odsouhlaseno, že první etapa bude probíhat podle původního plánu, to znamená, že bude dokončena do konce roku 1993. 1. ledna 1994 tedy začala druhá etapa Hospodářské a měnové unie. Byla zahájena činnost Evropského měnového institutu (dále jen EMI), který nahradil předchozí Evropský fond měnové spolupráce (EMCF). EMI spolupracoval s ostatními institucemi EU na přípravě třetí etapy vytvoření EMU.

V roce 1995 na zasedání v Madridu se Rada ministrů dohodla na názvu společné měny – euro. EMI v roce 1996 představil vítězné grafické návrhy eurobankovek a mincí. Třetí etapa EMU měla být rozdělena do třech fází, kdy první fáze byla zahájena již v roce 1998. V květnu tohoto roku splnilo 11 členských zemí konvergenční kritéria a k 31. 12. 1998 byly neodvolatelně stanoveny přepočítací koeficienty mezi eurem a měnami členských zemí. Druhá fáze třetí etapy, kdy začala fungovat tzv. neúplná měnová unie, byla zahájena k 1. 1. 1999. Euro se tedy stalo zákonným platidlem (prozatím pouze v bezhotovostní formě) a byly zafixovány kurzy národních měn vůči sobě navzájem, ale i vůči euru. Byl zrušen měnový koš ECU a to bylo nahrazeno eurem v poměru 1:1. Státy EU, které vstoupily do měnové unie a zavedly euro, vytvořily tzv. eurozónu.

Do třetí konečné fáze vstoupily státy eurozóny 1. 1. 2002 a euro získalo i hotovostní podobu. Proběhla největší výměna bankovek a mincí v historii. Na začátku poskytly centrální národní banky kolem 144 miliard EUR v hotovosti. Během dvou měsíců byla dokončena výměna hotovostních prostředků a v celkem dvanácti zemích EU se euro stalo oficiální peněžní jednotkou.⁷

⁷ MARKOVÁ J. *Mezinárodní měnová spolupráce*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006, str. 183, citováno dne 20. 12. 2011. ISBN 80-245-1053-7.

1.3 Pozice ČR v EU

Česká republika je označována za srdce Evropy a v rámci Evropské unie patří ke středně velkým zemím. Její průmysl, dopravní infrastruktura a osídlení jsou důležitými aspekty i pro ostatní země střední Evropy, protože hrají důležitou roli v hospodářském a rozvojovém propojení těchto států. Po revoluci v roce 1989 došlo k mnoha důležitým politickým, ekonomickým a sociálním změnám, které vedly až ke vstupu České republiky do Evropské unie. Dne 1. května 2004 tak došlo k největšímu rozšíření Evropské unie v historii a celkem 10 států převážně střední a východní Evropy, včetně ČR, vstoupilo do Evropské unie. Tento krok urychlil nejen její ekonomický růst, ale stala se zemí vyspělejší a byla přehodnocena jako země rozvinutá namísto rozvojové.

Mnoho lidí vstup do Evropské unie vítalo s nadšením, pro vstup se v referendu vyjádřilo 75 % obyvatel ČR, a doufalo v lepší budoucí prosperitu našeho státu. Česká republika, jako jeden z menších států, prosazuje při jednáních v Evropském parlamentu především vytváření promyšlených zájmových koalic, podporuje strategicky výhodné skupiny a uzavírá partnerství prospěšná našim zájmům. V roce 2009, kdy dostala ČR možnost předsedat Radě Evropské unie, se jí podařilo zažehnat krizi dodávek ruského plynu do Evropy, ale svou reputaci si poškodila, když došlo ke svrhnutí vlády ČR. Tento krok vyvolal u ostatních členů nedůvěru vůči našemu státu. Ani plastika zvaná Entropa, kterou vytvořil český umělec David Černý, nepřidala České republice na sympatiích.

Česká republika se drží na okrajové části unie a tam také nejspíše zůstane. Jaký bude její další vývoj lze v současné době těžko říci. Nemá lehkou pozici a nemá vlastně ani na výběr, vše navíc ještě stěžuje složitá a nepřehledná politická situace u nás, která je v zahraničí vnímána velmi skepticky.

2 Regionální politika EU a její fondy

Regionální politika vznikla jako důsledek zvýšení ekonomické a sociální soudržnosti, aby tak přispěla ke zmenšení rozdílů mezi jednotlivými zeměmi EU. Chudší země jsou takto motivovány, aby neztratily zájem na další integraci a bohatší země si tak zajišťují lepší odbyt pro své výrobky a služby, protože se vytvářejí nové trhy a tedy nová poptávka. Regionální politika představuje asi 35 % ze všech výdajů EU, a je to hned druhá nejvýznamnější výdajová oblast po zemědělské politice.

2.1 Vznik regionální politiky

V Římské smlouvě z roku 1957 nebylo jasně stanoveno založení regionální politiky, ale na jejím základě vznikla Evropská investiční banka, která poskytovala chudším zemím půjčky, což lze pokládat za prvopočátek regionální politiky. Dále vznikl Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF) a v roce 1962 pak Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund – EAGGF), jejichž činnost měla také určité regionální vlivy. Po přistoupení dalších zemí v roce 1973, stoupl tlak na vytvoření společné regionální politiky – především tlak ze strany Velké Británie. Na základě Thomsonovy zprávy tak v březnu 1975 vznikl Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund – ERDF). V letech 1975 – 1978 bylo z fondu vyčleněno 1,3 miliard ECU. Po přistoupení Řecka v roce 1981 a Španělska a Portugalska v roce 1986 stále více rostl tlak na posílení regionální politiky. Jednalo se o chudší země, které byly závislé především na zemědělství a v ekonomice naopak velmi zaostávaly. Po přijetí Jednotného evropského aktu v roce 1987 došlo k významnému rozvoji politiky soudržnosti a jednotného vnitřního trhu. Byly zavedeny čtyři základní principy politiky soudržnosti: princip koncentrace, princip programování, princip partnerství (komplementarity), princip adicionality (doplňkovosti).⁸

Hlavním cílem Jednotného společného aktu stanoveným ve Smlouvě o ES v článku 158 bylo „*podporovat harmonický vývoj a prosazovat svou činnost vedoucí k posilování*

⁸ MAREK D., T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů EU*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007, str. 21, citováno dne 13. 11. 2012. ISBN 978-80-87029-56-5.

*hospodářské a sociální soudržnosti. Zaměřit se na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí“.*⁹ Nyní již lze opravdu hovořit o skutečné regionální politice.

Další významný vliv na rozvoji regionální politiky měla Maastrichtská smlouva (Smlouva o EU), která vstoupila v platnost 1. listopadu 1993. V Edinburghu bylo na základě této smlouvy dohodnuto, že v letech 1992 – 1999 dojde ke zdvojnásobení prostředků regionální politiky, celkové výdaje na regionální politiku by tak představovaly až třetinu rozpočtu EU. Maastrichtská smlouva dala také vzniknout novému poradnímu orgánu, který chrání zájmy místních a regionálních samospráv EU, Výboru regionů. V roce 1993 také vznikl tzv. Kohézní fond neboli Fond soudržnosti (Cohesion Fund), který pomáhá chudším zemím, jejichž HDP není vyšší než 90 % průměru EU. Tento fond však nepatří mezi fondy strukturální. Čtvrtým fondem strukturální politiky se stal v roce 1993 Finanční nástroj pro řízení rybolovu (Financial Instrument for Fishers Guidance – FIFG).¹⁰

Agenda 2000, která byla připravována již v devadesátých letech, měla EU připravit na její dosud největší rozšíření v historii. Jednalo se o deset nových členských států, včetně České republiky, které přistoupily v květnu 2004. Rozšíření mělo zvýšit počet obyvatel EU o 20 %, avšak nárůst HDP byl pouze 5 %. Rozdíly v příjmech a v zaměstnanosti nových - chudších členských států oproti stávajícím byly hodně patrné, a proto bylo potřeba jednat. Evropskou radou byl proto v březnu 1999 navýšen rozpočet EU na období 2000 - 2006 na 213 mld. eur, dalších 22 mld. eur mělo připadnout pouze novým členským státům na období 2004 – 2006. Dále byly Evropskou radou doplněny finanční pomoci ještě o další dva finanční nástroje, a to o fond strukturálních politik ISPA a program SAPARD. Fondy byly zaměřeny především na podporu infrastruktury, životního prostředí a zemědělství. Oba fondy jsou doplněním k programu Phare z roku 1989.¹¹

⁹ Internetový portál Úřadu vlády ČR EUROSOP.cz [online]. *Smlouva o ES - Hlava XVII, Hospodářská a sociální soudržnost*, str. 54 – 55, citováno dne 13. 11. 2012. Dostupné na: http://www.euroskop.cz/gallery/2/756-smlouva_o_es_nice.pdf

¹⁰ MAREK D., T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů EU*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007, str. 23, citováno dne 17. 11. 2012. ISBN 978-80-87029-56-5.

¹¹ Oficiální internetový portál Evropské unie EUROPA.eu [online]. *Historie regionální politiky*, citováno dne 17. 11. 2012. Dostupné na: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/milestones/index_cs.cfm#4,

Program Phare je jedním ze tří předvstupních nástrojů financovaných Evropskými společenstvími na pomoc kandidátským zemím střední Evropy při jejich přípravě na vstup do Evropské unie. Program Phare poskytuje podporu zemí střední Evropy od roku 1989, pomáhá jim v průběhu období ekonomické restrukturalizace a politických změn. Původně byl založen pro pomoc Maďarsku a Polsku, ale postupně se přidaly i další země. Většina finančních prostředků z programu Phare je v současné době směřována na rozvoj hospodářské a sociální soudržnosti.¹²

2.2 Cíle regionální politiky

Již na počátku roku 2004 představila Evropská komise návrhy na reformu politiky soudržnosti. Byl vytvořen koncept tzv. *Nové partnerství pro soudržnost: konvergence, konkurenceschopnost a kooperace*. Poté byl Evropskou komisí schválen i rozpočet pro „novou sedmadvacítku“ EU. Na období 2007 – 2013 bylo na účely regionální politiky vyčleněno celkem 347 mld. eur, z toho České republice připadne téměř 27 mld. eur. V tabulce 1 je přesné dělení pro jednotlivé cíle regionální politiky.

Tab. 1: Rozdělení prostředků z fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007 - 2013

CÍL	FONDY PRO EU27		FONDY PRO ČR	
Konvergence	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54 %	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95 %	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56 %
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52 %	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46 %
Celkem	347 mld. €	100,00 %	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00 %

Zdroj: Internetový portál MMR ČR Strukturalni-fondy.cz [online], 2012. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

¹² Oficiální internetový portál Evropské unie EUROPA.eu [online]. *Historie regionální politiky*, citováno dne 17. 11. 2012. Dostupné na: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/p324_en.htm

Hlavní cíle regionální politiky v programovacím období 2007 – 2013 tedy jsou:

1. **Konvergence** – se snaží především podpořit růst a tvorbu nových pracovních míst v nejméně rozvinutých zemích EU, které nedosahují HDP vyšší než 75 % průměru EU. Jak je patrné z tabulky 1, je na tento cíl vyčleněno téměř 82 % z celkového rozpočtu regionální politiky EU. Prostředky jsou čerpány jak z ERDF na rozvoj ekonomiky, obnovu infrastruktury a na ochranu životního prostředí, tak z ESF na podporu zkvalitnění vzdělávacích systému, trhu práce, sociálních služeb a např. veřejné správy. Třetím investičním nástrojem podpory je Fond soudržnosti.
2. **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** – jedná se o oblasti, které nespádají do prvního cíle regionální politiky, tedy jejich HDP je vyšší než 75 % průměru EU. Pomoc není natolik nutná, a proto i finanční rámec pro tento cíl je podstatně menší než u Konvergence. V České republice se toto týká pouze hlavního města Prahy a na její zajištění je z fondů vyčleněno 419 mil. eur. Cíl je financován z ERDF a ESF.
3. **Evropská územní spolupráce** – se zaměřuje na subvenci rozvoje na území EU, přesněji řečeno na podporu integrace EU v příhraniční, mezinárodní a meziregionální kooperace. Do této oblasti spadá především podpora rozvoje vědy, výzkumu a informačních technologií, životního prostředí a vodních zdrojů. Pro ČR bylo na období 2007 – 2013 vyčleněno 389 mil. eur., jak ukazuje tabulka 1.¹³

2.3 Principy regionální politiky EU

Členské země EU, které usilují o zlepšení své ekonomické situace, zvýšení životní úrovně mezi jednotlivými regiony a snížení nezaměstnanosti přistoupily k realizaci vlastní regionální politiky. Regionální politika EU funguje na několika základních principech, které jsou pevně zakotveny v programové, ale i v právní úpravě regionální politiky EU. V průběhu vývoje politiky soudržnosti se měnily i jednotlivé principy. Základní zásady pro

¹³ MAREK D., T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů EU*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007, str. 25 - 28, citováno dne 17. 11. 2012. ISBN 978-80-87029-56-5.

období 2007 – 2013 jsou: princip programování, princip koncentrace, princip partnerství, princip aditionality a princip monitorování a vyhodnocování.¹⁴

Dále se řídí i dalšími komplementárními principy jako jsou např.: princip solidarity, princip subsidiarity, princip konvergence, princip koordinace a harmonizace, princip proporcionality a další.

- *Princip programování* – znamená, že dotační prostředky nejsou vkládány přímo na jednotlivé projekty, ale naopak jsou financovány víceleté národní programy. Jejím vypracováním jsou pověřeny vlády jednotlivých členských zemí a prostředky by měly být rozdělovány co nejefektivněji.
- *Princip koncentrace* – prostředky jsou vkládány do oblastí, které mají největší strukturální problémy. Dotace jsou využívány především k jasně stanoveným cílům.
- *Princip partnerství* – vyžaduje velmi blízkou spolupráci mezi všemi úrovněmi řízení, jak mezi EU, tak orgány národními, regionálními a na místní úrovni, ale i mezi podnikatelskou a soukromou sférou. Tento princip funguje na úrovni vertikální (Evropská komise, stát, region) a úrovni horizontální (spolupráce na úrovni regionu).
- *Princip aditionality* – neboli doplňkovosti, stanovuje, že dané prostředky z EU mají být použity pouze jako doplněk k jednotlivým národním investicím. Neměly by tedy snižovat výdaje státního rozpočtu členských zemí, ale pouze je doplňovat. Daný stát by měl mít na každé dotační akci svůj podíl a zároveň by mělo docházet pouze k mírnému růstu veřejných výdajů.
- *Princip monitorování a vyhodnocování* – každý projekt prochází fází předběžného vyhodnocení, tzn. jaké budou jeho dopady. V další fázi dochází k jeho průběžnému monitorování, tj. jak probíhá samotná realizace a v poslední fázi jde o vyhodnocení a kontrolu již realizovaného projektu. Velký důraz je kladen na co nejefektivnější rozložení finančních prostředků.¹⁵

¹⁴ VILÁMOVÁ Š. *Čerpáme finanční zdroje EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, str. 12-13, citováno dne 18. 11. 2012. ISBN 80-247-1194-X.

¹⁵ tamtéž

Další principy:

- *Princip solidarity* – jak již je z názvu patrné, jedná se o solidaritu mezi jednotlivými členskými zeměmi. Jde o finanční podporu vyspělejších, bohatších zemí chudším. Důvodem je pomoc při zvyšování životní úrovně a ekonomického vývoje.
- *Princip subsidiarity* – znamená rozdělení jednotlivých dotačních programů na co nejnižší možnou úroveň. Jde o to přenést veškeré rozhodovací pravomoci ohledně výběru projektu, realizace projektu a kontroly projektu na orgány národní velikosti.¹⁶

2.4 Nástroje regionální politiky EU

V programovacím období 2007 – 2013 je možné z celkem 11 fondů EU získat rozsáhlé finanční a technické podpory, včetně podpory nově přichozím členským státům. V následující tabulce 2 jsou uvedeny jednotlivé fondy EU za předešlé programovací období 2004 – 2006 a současné programovací období 2007 – 2013. Jak je možné vidět z tabulky, některé fondy byly ukončeny (EAGGF, FIG), ale zároveň nahrazeny v novém programovacím období novými (EAFRD, EFF). U některých došlo ke sjednocení (PHARE, SAPARD, ISPA) nebo vznikly fondy úplně nové (JASPERS, JEREMIE, JESSICA).

¹⁶ VILÁMOVÁ Š. *Čerpáme finanční zdroje EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, str. 12-13, citováno dne 18. 11. 2012. ISBN 80-247-1194-X.

Tab. 2: Druhy fondů EU pro programovací období 2004 – 2006 a 2007 - 2013

FONDY EU		
DRUHY FONDŮ	PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2004 - 2006	PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007-2013
Strukturální fondy	Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)	Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)
	Evropský sociální fond (ESF)	Evropský sociální fond (ESF)
	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF)	X
	Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIFG)	X
Fond soudržnosti (CF)	✓	✓
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)	X	✓
Evropský rybářský fond (EFF)	X	✓
Komunitární programy	✓	✓
Fondy předvstupní pomoci	PHARE	IPA
	SAPARD	
	ISPA	
Fond solidarity (EUSF)	✓	✓
Finanční nástroje regionální politiky	X	JASPERS
		JEREMIE
		JESSICA

Zdroj: Abeceda fondů EU 2007 – 2013 [online], 2007. Dostupné na: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

2.4.1 Typy fondů

Jedná se o strukturální fondy, fond soudržnosti, komunitární fondy, fond solidarity a fondy předvstupní pomoci. Nově, oproti předchozímu programovacímu období 2004-2006, pak jde o Finanční nástroje regionální politiky, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropský rybářský fond (EEF). Přesné rozdělení pro obě programovací období je uvedeno v tabulce 2 výše.

2.4.1.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou určeny pro nejvíce znevýhodněné regiony EU a mají tak dopomoci ke snížení rozdílů mezi jednotlivými členy EU. Pro současné programovací období 2007 - 2013 jsou k dispozici dva strukturální fondy, a to Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF).

➤ **Evropský fond regionálního rozvoje** (European Regional Development Fund; ERDF)

Evropský fond regionálního rozvoje vznikl v roce 1974. ERDF je ze všech fondů regionální politiky nejdůležitější. Jelikož se podílí na financování všech tří základních cílů politiky soudržnosti, je také největší a nejvíce finančně dotovaný. Pomoc je vkládána především do podpory investičního charakteru, jako je zlepšení hospodářství, do výzkumu, vývoje, ochrany životního prostředí, na infrastrukturu a další.

➤ **Evropský sociální fond** (European Social Fund; ESF)

Evropský sociální fond je nejstarším fondem, vznikl při sepsání Římských smluv již v roce 1957. Z ESF jsou financovány především neinvestiční projekty jako podpora zaměstnanosti a sociální politika (vzdělání, rekvalifikace). Pomáhá při řešení sociálních cílů jednotlivých členských států dlouhodobými programy např. na začleňování dlouhodobě nezaměstnaných, mladých lidí nebo lidí zdravotně postižených.¹⁷

¹⁷ Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013 [online]. MMR ČR, 2007, str. 4, citováno dne 18. 11. 2012. Dostupné na: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

2.4.1.2 Kohézní fond

Kohézní fond neboli Fond soudržnosti (Cohesion Fund; CF) vznikl v roce 1993 na základě Maastrichtské smlouvy. Možnost čerpat z fondu mají členské státy, které nedosahují 90 % průměru HDP EU nebo nově přistupující státy, které usilují o splnění tzv. konvergenčních kritérií. Fond takto pomohl, např. Řecku nebo Portugalsku, ke splnění kritérií pro hospodářskou a měnovou unii. Kohézní fond se neřadí mezi fondy strukturální, jako ERDF a ESF, protože jeho finanční výpomoci jdou přímo na skutečně velké projekty především v oblasti životního prostředí, rozvoje infrastruktury nebo do oblasti energetiky a obnovitelných zdrojů energie.¹⁸

2.4.1.3 Ostatní fondy

Mezi další typy fondů nebo fondy zcela nově vzniklé, patří:

- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova** (European Agricultural Fund for Rural Development; EAFRD)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) nahradil jeden ze strukturálních fondů z programovacího období 2000 - 2006, a to Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF). EAFRD by měl sloužit především k podpoře zemědělství, lesnictví a potravinářství. Finanční pomoci se dočkají environmentální projekty, nově začínající podniky na venkově, politika rozvoje venkova nebo tzv. multifunkční zemědělství.

- **Evropský rybářský fond** (European Fisheries Fund; EFF)

Stejně jako EAFRD nahradil původní EAGGF, nahradil Evropský rybářský fond (EFF) Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG) z programovacího období 2000 - 2006. Jak již z názvu vyplývá, fond se zaměřuje na podporu a rozvoj rybolovu, a to jak rybolovu mořského, tak i rybolovu vnitrozemského. Dále bude z fondu dotována tzv. akvakultura neboli hydroponie, což je pěstování rostlin v živném roztoku bez půdy.

¹⁸ Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013 [online]. MMR ČR, 2007, str. 4, citováno dne 18. 11. 2012. Dostupné na: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

➤ **Evropský fond solidarity** (European Union Solidarity Fund; EUSF)

Evropský fond solidarity (EUSF) byl založen v roce 2002, kdy zasáhly střední Evropu ničivé záplavy. Finanční podpora, a to především při přírodních katastrofách, je určena nejen členským státům, ale i státům přistupujícím. Jde o katastrofy, které způsobí škody vyšší než 0,6 % HDP daného státu. EUSF tak nejčastěji dotuje náklady na dočasné bydlení, obnovu infrastruktury postižených států, ale vydá také nemalé prostředky na preventivní opatření proti těmto přírodním kalamitám.¹⁹

➤ **Nástroj předvstupní pomoci** (Instrument for Pre-accession Assistance; IPA)

Program IPA nahradil pět předchozích nástrojů – PHARE, ISPA, Sapard, Předvstupní pomoc Turecku, CARDS. Zaměřuje se především na pomoc při přípravě vstupu nových členů do EU. IPA není přímo určena pro ČR, ale české subjekty se do ní mohou zapojit v jiných kandidátských zemích např. prostřednictvím jednotlivých zahraničních zakázek v oblasti služeb a investování.²⁰

➤ **Komunitární programy**

Jedná se o programy, které se týkají přímo jednotlivých politik členských a kandidátských států EU. Jejich financování je prováděno z rozpočtu EU ve formě grantů. Podporován je velký okruh oblastí, od vzdělávání, vědy, výzkumu a kultury přes malé a střední podnikání, informační technologie až po rozvoj dopravní a energetické infrastruktury. Pro programovací období jsou k dispozici např. Integrovaný akční program celoživotního vzdělávání, Kultura 2007 nebo 7. rámcový program pro vědu a výzkum a mnoho dalších.²¹

➤ **Finanční nástroje regionální politiky**

JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises) – je novým finančním nástrojem pro financování malých a středních podniků. Jde o společný projekt Evropské komise, Evropské investiční banky a Evropského investičního fondu. Mezi jeho hlavní oblasti podpory patří poradenství, technická pomoc, akciový a rizikový kapitál a

¹⁹ Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013 [online]. MMR ČR, 2007, str. 5 - 6, citováno dne 20. 11. 2012. Dostupné na: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

²⁰ Internetový portál MMR ČR Strukturalni-fondy.cz [online]. Citováno dne 25. 11. 2012. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/I/IPA---Instrument-for-Pre-accession-Assistance>

²¹ Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013 [online]. MMR ČR, 2007, str. 6, citováno dne 20. 11. 2012. Dostupné na: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

záruky, jak za mikropůjčky, tak i za půjčky pro malé a střední podniky. S tímto finančním nástrojem se počítá především v Operačním programu Podnikání a inovace.²²

JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions) – tato společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí je iniciativa Evropské komise, Evropského investičního fondu a Rozvojové banky. Financuje především obnovu a rozvoj měst s podporou při hledání partnerů veřejným subjektům.

JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas) – jedná se o společnou pomoc při podpoře projektů v evropských regionech neboli pomoc při přípravě čerpání ze strukturálních fondů EU. Je poskytována technická pomoc, ekonomická, finanční a další potřebné práce pro předložení úplného projektu. Prioritu mají projekty velkého rázu a projekty pro nové členské státy.²³

2.4.2 Struktura rozpočtu EU

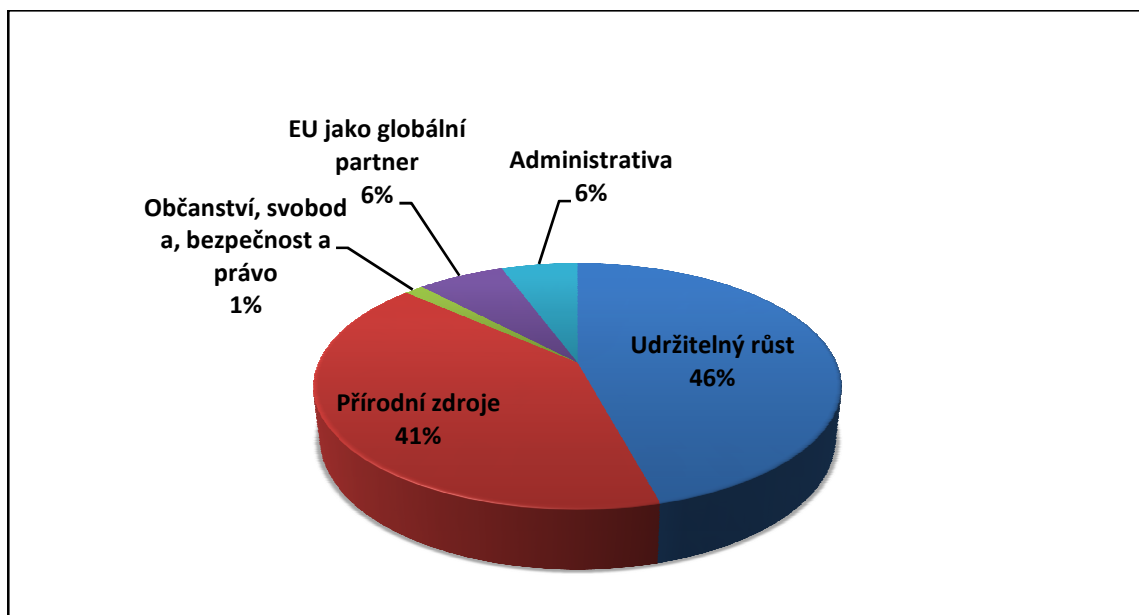
Rozpočet EU slouží všem členským státům EU, ale nejen jim. Představuje asi 1 % národního bohatství EU a na jednoho obyvatele připadá kolem 244 EUR. Z rozpočtu je financován především udržitelný růst hospodářství, zvyšování zaměstnanosti a konkurenceschopnosti, který tvoří největší položku, a to 46 % z celkových výdajů. Dále jsou to náklady na infrastrukturu, ochranu a hospodaření s přírodními zdroji (41 % výdajů), ochranu před terorismem a trestnou činností, podpora kulturního bohatství a další, které tvoří zhruba 1 %. Pomáhá i za hranicemi EU, a to především v Africe, v Karibské oblasti a oblasti Tichomoří, při různých přírodních katastrofách, ale i jako humanitární pomoc (kolem 6 %). Poslední větší položku tvoří výdaje na správu a řízení EU, tj. platy zaměstnanců a náklady na správu budov (kolem 6 %). Výdaje rozpočtu EU na rok 2012 zobrazuje graf 1.²⁴

²² Průvodce podnikatele operačním programem podnikání a inovace 2007 – 2013 [online]. MPO ČR, březen 2007, str. 13, citováno dne 26. 11. 2012. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/8647/sekce/prirucky-o-fondech-eu/>

²³ Průvodce financováním z EU pro začátečníky. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2012, str. 24, citováno dne 26. 11. 2012. ISBN 978-92-79-21607-7.

²⁴ Rozpočet EU - základní údaje. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2012, citováno dne 9. 12. 2012. ISBN 978-92-79-14440-0.

Graf 1: Výdaje rozpočtu EU na rok 2012

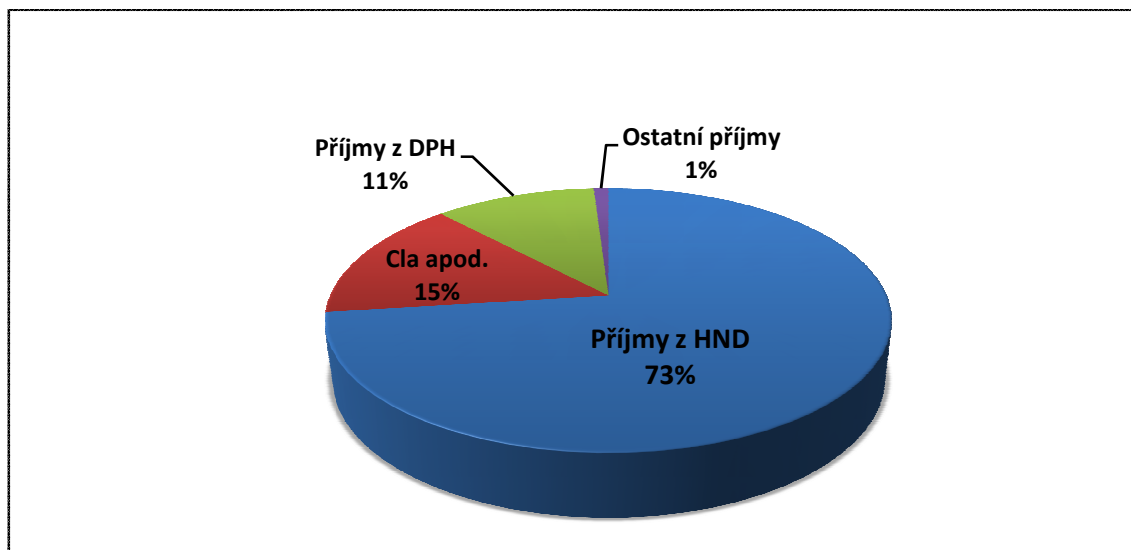
Zdroj: vlastní zpracování na základě publikace Rozpočet EU na rok 2012. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2012.

Zdroje příjmů pocházejí od členských států, které je vybírají a posílají do rozpočtu EU. Výše příspěvku odpovídá hlavně hospodářské prosperitě dané země, avšak jsou zde i výjimky jako Německo, Nizozemsko, Rakousko, Švédsko a Velká Británie, které mají výši příspěvku speciálně upravenou. Jedná se o tzv. vlastní zdroje, které můžeme dělit do 4 kategorií:

- *Tradiční vlastní zdroje* – jedná se především o clo, vybrané z dovozu výrobků od států mimo EU, tj. kolem 15 % z celkových příjmů rozpočtu.
- *Příjmy z DPH* – v rámci jednotné procentní sazby, tj. 11 % celkových příjmů.
- *Příjmy z HND* (Hrubého národního důchodu) – společná procentní sazba HND, tvoří v současnosti největší část příjmů rozpočtu, tj. 73 % z celkových příjmů.
- *Ostatní příjmy* – např. daně odváděné z platů zaměstnanců EU, příspěvky od nečlenů EU, různé pokuty a další, tvoří cca 1 % rozpočtu.

Rozpočet pro rok 2012 byl stanoven celkem na 147,2 mld. EUR. Uvedené procentuální hodnoty jednotlivých příjmových položek zobrazuje graf 2.²⁵

Graf 2: Příjmy rozpočtu EU na rok 2012

Zdroj: vlastní zpracování na základě publikace Rozpočet EU na rok 2012. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2012.

Rozpočtový proces EU funguje tak, že je nejprve Radou EU přijímán několikaletý finanční rámec, který však musí schválit Evropský parlament. Jsou stanoveny maximální roční rozpočty, tzv. stropy, které nesmějí být překročeny. Celý rozpočtový proces trvá od září až do prosince. Rozpočet EU nesmí být nikdy deficitní, vždy je tvořen jako vyrovnaný. Komise je povinna po skončení každého rozpočtového období zveřejnit roční účetní závěrku, včetně konsolidované zprávy o plnění rozpočtu a rozvahy.²⁶

²⁵ Rozpočet EU na rok 2012. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2012, citováno dne 9. 12. 2012. ISBN 978-92-79-21730-2.

²⁶ Rozpočet EU - základní údaje, Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2012, citováno dne 9. 12. 2012. ISBN 978-92-79-14440-0.

3 Operační programy v ČR

Národní strategický referenční rámec stanovil ve své operační části pro rok 2007 – 2013 celkem 26 operačních programů, které se dělí mezi tři hlavní cíle politiky EU. Cíl Konvergence zahrnuje osm tematických operačních programů a sedm regionálních operačních programů. Do druhého cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost spadají dva operační programy pro Prahu a poslední cíl Evropská územní spolupráce podporuje celkem devět operačních programů.

3.1 Tematické operační programy

Jak již bylo výše zmíněno pro období 2007 – 2013 bylo stanoveno celkem osm tematických operačních programů s celkovým rozpočtem 21,23 mld. eur. Každý program má určité tematické zaměření a je určen celé ČR s výjimkou Prahy. Tematické operační programy mají pod záštitou jednotlivá ministerstva ČR, která vypracují metodický materiál k jednotlivým operačním programům.

3.1.1 Operační program Podnikání a inovace (OPPI)

Operační program podnikání a inovace (dále jen OPPI) nahrazuje operační program průmysl a podnikání (OPPP) z předchozího programovacího období 2004 – 2006. OPPI obsahuje celkem 15 programů na podporu zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a podnikání, udržení přitažlivosti České republiky a jejích regionů a měst pro investory. Dále přispívá na podporu inovací, urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry, na podporu podnikatelského ducha a růst hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

Celý operační program je rozdělen do sedmi tzv. prioritních os, kdy šest z nich je zaměřeno na věcnou pomoc a jedna na technickou.

- I. Prioritní osa 1 – Vznik firem zahrnuje program START, který podporuje především začínající podnikatele, a to formou bezúročného úvěru s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru. Z tohoto programu je možné čerpat v programovém období

2007 – 2013 až 21,5 mil. eur. Druhý program první prioritní osy je program JEREMIE na podporu využití nových finančních nástrojů, s celkovým rozpočtem 71,5 mil. eur.²⁷

- II. Prioritní osa 2 - Rozvoj firem obsahuje program PROGRES, který nahradil program KREDIT z předešlého programovacího období 2004 - 2006. Program se zaměřuje na zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků a podporuje jejich rozvojové podnikatelské plány. Alokace zdrojů pro tento program je 93 mil. eur. Program ZÁRUKA je dalším podporovým programem pro malé a střední podnikatele. Pomocí zvýhodněných záruk a záruk s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru, tak má pomoci malým a středním podnikům k dosažení jejich podnikatelských záměrů. Pro toto programovací období bude vynaloženo téměř 179 mil. eur. Dalšími programy druhé prioritní osy jsou ICT a strategické služby, ICT v podnicích a ROZVOJ s rozpočtem přes 500 mil. eur.
- III. Prioritní osa 3 - Efektivní energie zahrnuje pouze jediný program EKO-ENERGIE, který je nástupcem programu Obnovitelné zdroje energie a Úspory energie z OPPP 2004 - 2006. Program má především motivovat malé a střední podnikatele ke snižování energetické náročnosti výroby, spotřebě primárních zdrojů a k vyššímu využití obnovitelných zdrojů. Celkově je z rozpočtu vyčleněno 143,1 mil. eur.
- IV. Prioritní osa 4 - Inovace obsahuje dva programy, a to program INOVACE, který byl velmi úspěšně využíván již v období 2004 - 2006 a nově program POTENCIÁL na podporu především inovačních a výzkumných projektů MSP. Celkově je na tyto dva programy vynaloženo přes 800 mil. eur.
- V. Prioritní osa 5 - Prostředí pro podnikání a inovace zahrnuje celkem čtyři programy, a to program PROSPERITA, SPOLUPRÁCE, ŠKOLICÍ STŘEDISKA A NEMOVITOSTI (v OPPP 2004 – 2006 realizován pod názvem Reality). Z fondů EU bylo na tyto programy alokováno celkem 1,37 mld. eur.
- VI. Prioritní osa 6 – Služby pro rozvoj podnikání obsahuje program PORADENSTVÍ na zlepšení kvality a dostupnosti poradenských, informačních a vzdělávacích

²⁷ Operační program Podnikání a inovace 2007 – 2013 [online]. MMR ČR, listopad 2011, str. 39 - 40, 68, citováno dne 23. 12. 2012. Dostupné na: <http://www.czechinvest.org/data/files/text-oppi-listopad-2011-2164-cz.pdf>

služeb. Program MARKETING, který má za úkol zvýšit mezinárodní konkurenceschopnost MSP, a to pomocí účasti na zahraničních veletrzích a výstavách. Na tyto dva programy je z fondů vyčleněno téměř 300 mil. eur.

- VII. Prioritní osa 7 – Technická pomoc zahrnuje především technickou pomoc při řízení a implementaci OPPI a ostatní technickou pomoc jako je např. financování externích podpůrných studií, strategií, nákladů na marketing nebo nákladů spojených s informačními systémy.²⁸

3.1.2 Operační program Doprava

Na základě Národního strategického referenčního rámce (NSRR) ČR 2007 – 2013 byl vytvořen tento program pro zlepšení dostupnosti dopravy, a to pomocí výstavby a modernizací dopravní infrastruktury. Operační program Doprava je pod záštitou Ministerstva dopravy ČR. Prostředky na jeho financování jsou z ESF a z ERDF v rámci EU a se spoluúčastí ČR, která vydá potřebné finance jak ze státního rozpočtu, Státního fondu dopravní infrastruktury, tak i z rozpočtů krajů, měst a obcí.

Program je zaměřen především na výstavbu a modernizaci sítě TEN-T (Transevropská dopravní síť), která je budována již od roku 1993 a slouží ke zlepšení dopravy v mezinárodní oblasti. Jedná se o síť silniční, železniční, letištní a vodní dopravy. Dále půjde o modernizaci silnic nižších tříd, zlepšení moderních způsobů řízení a formování nejnovějších dopravních technologií. OP Doprava je rozdělen do sedmi prioritních os:

- I. Modernizace železniční sítě TEN-T
- II. Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T
- III. Modernizace železniční sítě
- IV. Modernizace silnic I. třídy
- V. Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení
- VI. Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy

²⁸ HAVRÁNEK J., Z. FIBICHOVÁ a D. GROLIG. *Průvodce fondy EU 2007 – 2013*. Brno: Raven Consulting a.s., 2007, str. 21 – 30, citováno dne 23. 12. 2012. ISBN 978-80-903830-0-5.

3.1.3 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen OP LZZ) řídí Ministerstvo práce a sociálních věcí a rovněž navazuje na NSRR ČR 2007 – 2013. Z fondů připadne na OP LZZ celkem 1,84 mld. eur, což je téměř 7 % z veškerých přijímaných prostředků z fondů EU pro ČR. Hlavním cílem OP LZZ je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších členů EU. Toho má být dosaženo především zvýšením přizpůsobivosti zaměstnanců a zaměstnavatelů pomocí dalšího vzdělávání, vylepšením přístupu k zaměstnání a předcházení nezaměstnanosti, začlenění osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně slabých, posílení kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb a v neposlední řadě zvýšení mezinárodní spolupráce. Všechny tyto cíle jsou rozčleněny do šesti prioritních os:

- I. Adaptabilita
- II. Aktivní politika trhu práce
- III. Sociální integrace a rovné příležitosti
- IV. Veřejná správa a veřejné služby
- V. Mezinárodní spolupráce
- VI. Technická pomoc.³⁰

3.1.4 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen OP VaVpI) je z pohledu finanční výpomoci čtvrtým největším projektem v ČR. Z fondů EU na něj bude vynaloženo přes 2 mld. eur. Hlavní náplní OP VaVpI je zvyšování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, který dopomůže k vyšší konkurenceschopnosti a vytvoření lepších kvalifikovaných pracovních míst. Dohromady s OPPI a OP Vzdělávání pro

²⁹ Operační program Doprava na 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo dopravy ČR, červenec 2011, str. 7, citováno dne 28. 12. 2012. Dostupné na: <http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>

³⁰ Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, prosinec 2011, str. 6 - 7 , citováno dne 28. 12. 2012 Dostupné na: <http://www.esfcr.cz/file/4976/>

konkurenceschopnost tvoří jakýsi propojený trojúhelník, který má zajistit dlouhodobou konkurenceschopnost české ekonomiky. OP VaVpI má pět prioritních os:

- I. Evropská centra excellence
- II. Regionální VaV centra
- III. Komericializace a popularizace VaV
- IV. Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné vývojové aktivity
- V. Technická pomoc.³¹

3.1.5 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Cílem operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále jen OP VK) je především zkvalitnění vzdělávání, rovný přístup ke vzdělání pro všechny a zlepšování profesionality a společenské pozice pedagogických pracovníků. Dále jsou to činnosti zaměřené na modernizaci systému vysokoškolského a vyššího vzdělávání, vylepšení podmínek pro pracovníky výzkumu a vývoje a otázky celoživotního vzdělávání a mnohé další. Na program je z fondů EU vyhrazeno 1,83 mld. eur. OP VK má pět prioritních os:

- I. Počáteční vzdělávání
- II. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
- III. Další vzdělávání
- IV. Systémový rámec celoživotního učení
- V. Technická pomoc.³²

³¹ Operační program Výzkum a vývoj pro inovace 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2011, str. 5 - 6, citováno dne 4. 1. 2013. Dostupné na: <http://www.msmt.cz/file/20690>

³² Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2011, str. 4 - 5, citováno dne 4. 1. 2013. Dostupné na: <http://www.msmt.cz/file/19464>

3.1.6 Operační program Životní prostředí

Operační program Životní prostředí (dále jen OP ŽP) navazuje na OP Infrastruktura z předchozího programovacího období 2004 – 2006. OP ŽP je financován z ERDF a ESF, celková částka činí 4,92 mld. eur, a z veřejných národních prostředků (Státní fond životního prostředí, státní rozpočet, rozpočty krajů, měst a obcí) v celkové výši 413,47 mil. Kč. Hlavním cílem OP ŽP je ochrana a zlepšení kvality životního prostředí jako celku.

OP ŽP se rozděluje na osm prioritních os:

- I. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- II. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
- III. Udržitelné využívání zdrojů energie
- IV. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
- V. Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik
- VI. Zlepšování stavu přírody a krajiny
- VII. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- VIII. Technická pomoc.³³

3.1.7 Integrovaný operační program

Integrovaný operační program (dále jen IOP) zahrnuje hned několik oblastí podpory, a to modernizaci veřejné správy, zlepšení kvality a přístupnosti veřejných služeb a subvenci územního rozvoje. IOP je financován rovněž z ERDF, národních veřejných zdrojů, ale také ze soukromých zdrojů. Dotace na IOP tvoří 1,62 mld. eur z fondů EU. IOP obsahuje šest prioritních os:

- I. Modernizace veřejné správy
- II. Zavádění ICT v územní veřejné správě
- III. Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb

³³ Operační program Životní prostředí 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo životního prostředí ČR, únor 2012, str. 9 – 11, citováno dne 6. 1. 2013. Dostupné na: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/42/12802-pd_opzp_unor_2012.pdf

- IV. Národní podpora cestovního ruchu
- V. Národní podpora územního rozvoje
- VI. Technická pomoc.³⁴

3.1.8 Operační program Technická pomoc

Operační program Technická pomoc (dále jen OP TP) je doplňujícím prvkem ke všem ostatním operačním programům, které také zahrnují oblast technické pomoci, avšak v mnohem menší míře. OP TP zajišťuje efektivní řízení, kontrolu, sledování a vyhodnocování celého NSRR ČR 2007 – 2013. Na OP TP je vynaloženo téměř 0,23 mld. eur. Program je rozdělen do následujících 4 oblastí:

- I. Řízení a koordinace
- II. Monitoring
- III. Administrativní absorpční kapacita
- IV. Publicita.³⁵

3.2 Regionální operační programy

Regionální operační programy (ROP) navazují na tematické operační programy, ale řeší podrobnější problematiku přímo jednotlivých regionů. Jejich snahou je využít potenciál daného regionu a pomoci tak k jeho rozvoji. ROP jsou řízeny Regionální radou pro každý region zvlášť a dělí se na celkem sedm jednotlivých oblastí ČR, jak ukazuje obrázek 2.

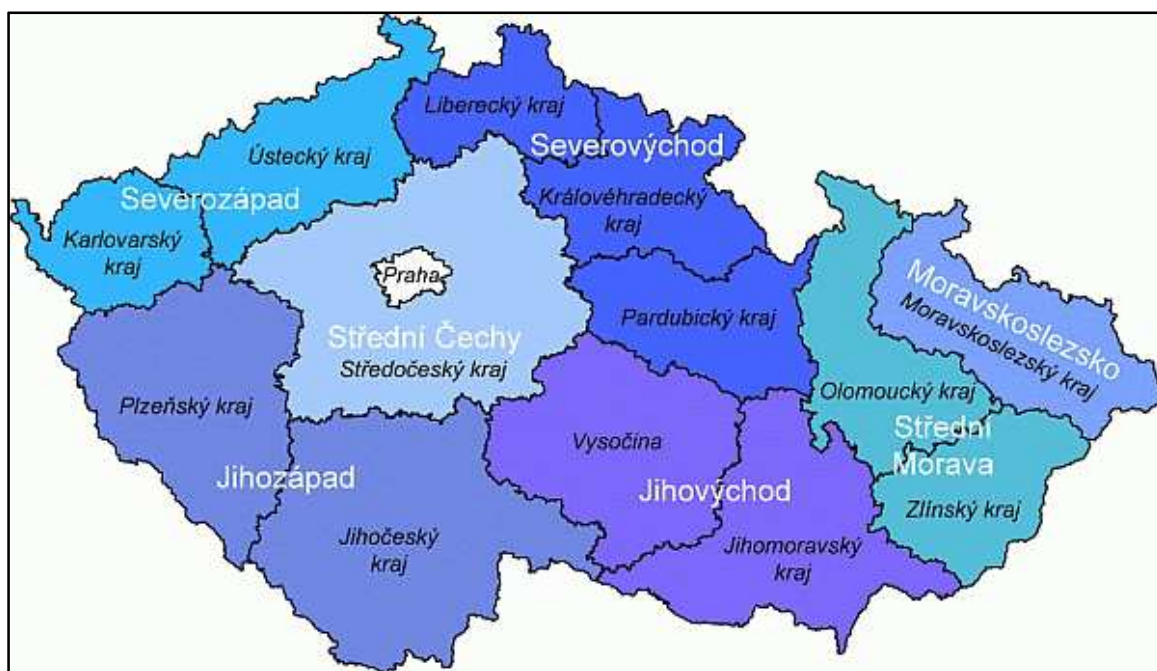
- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Čechy

³⁴ Integrovaný operační program 2007 – 2013[online]. MMR ČR, prosinec 2011, str. 7, citováno dne 6. 1. 2013. Dostupné na: <http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/dfbf033f-0d4d-4781-bdb6-322dcc1857e4/Programovy-dokument-verze-platna-od-21-12-2011.pdf>

³⁵ Operační program Technická pomoc[online]. MMR ČR, duben 2011, str. 10, citováno dne 6. 1. 2013. Dostupné na: <http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/6160e1f2-2ca1-4450-914f-5f34e129bc05/Operacni-program-TP-revize-2011.pdf>

- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUT II Střední Morava.

Obr. 2: Regiony soudržnosti ČR (ROP NUTS II)

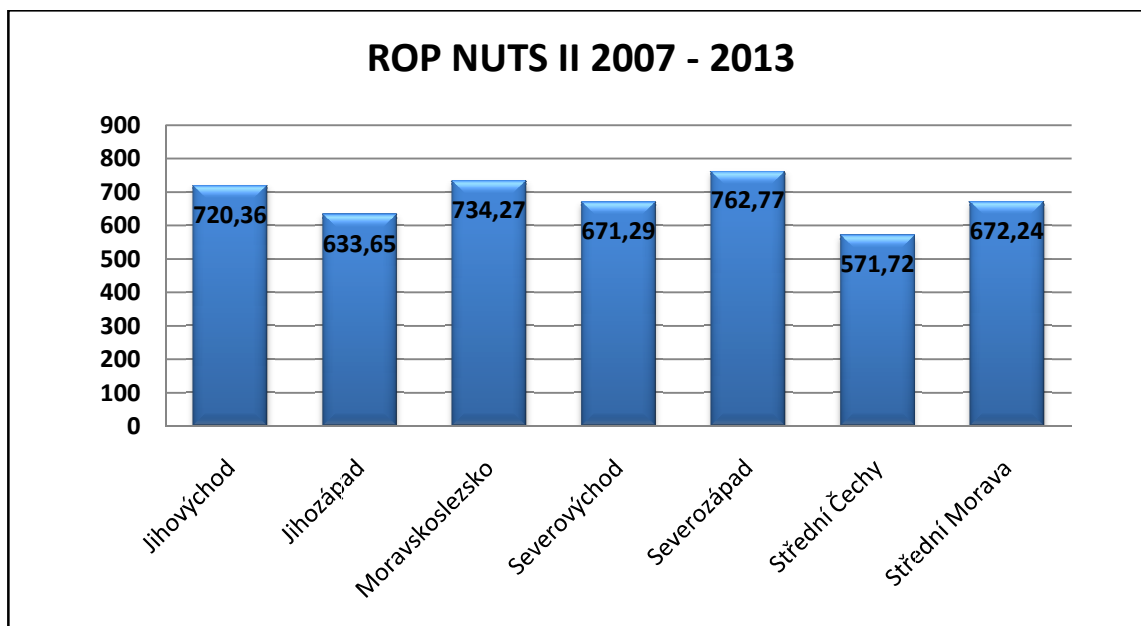

Zdroj: Oficiální internetový portál pro podnikání a export Businessinfo.cz, 2012. Dostupné na: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-politika-evropske-unie-3614.html>

Všechny programy jsou financovány z ERDF a na jejich podporu bude použito téměř 5 mld. eur. Programy jednotlivých ROP jsou si ve svých cílech převážně podobné. Téměř všechny se zaměřují na zlepšení dopravy, rozvoj cestovního ruchu a udržitelný rozvoj měst a obcí. Rozdělení finanční podpory mezi jednotlivé regionální operační programy je vyobrazeno v grafu 3.³⁶

³⁶ MAREK D., T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů EU*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007, str. 46, citováno dne 7. 1. 2013. ISBN 978-80-87029-56-5.

Graf 3: Alokace prostředků z fondů EU pro ROP NUTS II 2007 – 2013

Zdroj: Internetový portál MMR ČR Strukturalni-fondy.cz [online]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>

Jak je z grafu 3 patrné, největší finanční podpory se dostane oblasti Severozápadu, tj. kraji Karlovarskému a Ústeckému, a to celých 762,77 mil. eur. Naopak nejmenší částka připadne oblasti Středních Čech 571,72 mil. eur. ROP NUTS II Střední Čechy si jako globální cíl dále vytyčil zvýšení HDP na úroveň minimálně 75 % průměru EU a zlepšení životního prostředí a dopravní situace v širší oblasti Prahy a okrajových částí regionu.

ROP NUTS II Severovýchod zahrnuje kraj Liberecký, Královéhradecký a Pardubický. Řídí ho Regionální rada NUTS II Severovýchod a celý program se dělí do pěti prioritních os – rozvoj dopravní infrastruktury, rozvoj městských a venkovských oblastí, cestovní ruch, rozvoj podnikatelského prostředí a technická pomoc. Podpora z fondů EU činí 671,29 mil. eur.³⁷

³⁷ Regionální operační program NUTS II Severovýchod 2007 – 2013 [online]. Regionální rada NUTS II Severovýchod, listopad 2011, str. 133 – 192, citováno dne 7. 1. 2013. Dostupné na: <http://www.rada-severovychod.cz/file/304/>

3.3 Operační programy pro Prahu

Pro programovací období 2007 – 2013 jsou pro Prahu připraveny dva operační programy, a to Operační program Praha – Konkurenceschopnost (OP PK) a Operační program Praha – Adaptabilita (OP PA). OP PK je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a OP PA z Evropského sociálního fondu.

Operační program Praha – Konkurenceschopnost má tři základní cíle neboli prioritní osy. První z nich, dopravní dostupnost a rozvoj ICT, se zaměřuje na zlepšení veřejné dopravy, telekomunikačních služeb, opravu tramvajových tratí, vybudování bezbariérových přístupů a stezek pro cyklisty. V oblasti ICT je hlavní pozornost zaměřena na aktualizaci systémů veřejné správy. Druhým cílem je zlepšení životního prostředí, tím že budou obnoveny odpočinkové zóny, parky, vodní plochy nebo nějakým způsobem poškozené či nevyužité plochy. Podporovány budou také výstavby nových dětských hřišť a sportovišť a využití obnovitelných zdrojů energie. Inovace a podnikání je třetím cílem OP PK a jejím hlavním cílem je rozvoj výzkumu a vývoje v praxi, podpora podnikatelské sféry a rozvoj nových technologií a zařízení u malých a středních podniků.³⁸

Operační program Praha – Adaptabilita je sociálně zaměřena a dělí se také na 3 základní cíle. Prvním bodem podpory je zvýšení kvalifikace zaměstnanců, zlepšení jejich odbornosti, dovedností a tím i možnosti lépe se uplatnit na trhu práce. Druhý cíl se zaměřuje především na osoby nějakým způsobem znevýhodněné, ať už se jedná o lidi s handicapem, sociální, jazykovou nebo jinou překážkou. Podporovány jsou především nezisková zařízení jako chráněné dílny, tréninková zaměstnání atd. Třetí oblastí podpory jsou studijní programy do škol, které mají studenty lépe připravit na vstup do zaměstnání. Střední, vyšší odborné a vysoké školy mohou získat dotace na modernizaci výuky, vzdělávání učitelů či akreditaci nových předmětů.³⁹

³⁸ Operační program Praha – Konkurenceschopnost 2007 - 2013 [online]. Odbor fondů EU, prosinec 2011, citováno dne 8. 1. 2013. Dostupné na: <http://www.prahafondy.eu/cz/oppk.html>

³⁹ Operační program Praha – Adaptabilita 2007 – 2013 [online]. Odbor fondů EU, prosinec 2011, citováno dne 8. 1. 2013. Dostupné na: <http://www.prahafondy.eu/cz/oppa.html>

3.4 Programy Evropské územní spolupráce

Evropská územní spolupráce (dále jen EUS) je nástupcem programu Evropské společnosti Interreg III z předchozího programovacího období 2004 – 2006. EUS realizuje přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci a další jednotlivé programy. OP přeshraniční spolupráce zahrnuje regiony, které hraničí s regiony v jiném členském státu a jsou to Bavorsko, Polsko, Sasko, Slovensko a Rakousko. OP meziregionální spolupráce je společná pro všechny členské státy EU a navíc také pro Norsko a Švýcarsko. Z fondů EU připadne na tento OP 321,3 mil. eur. OP nadnárodní spolupráce je složena z několika zón, kdy ČR spadá do zóny Střední Evropa společně s Polskem, Rakouskem, Slovenskem, Maďarskem, Slovinskem, částí Itálie, částí Německa a s částí nečlenské Ukrajiny. Programy OP přeshraniční a nadnárodní spolupráce je dotována částkou 389 mil. eur.

Další programy v rámci EUS jsou ESPON 2013, INTERACT II – oba jsou určeny pro všechny členské státy EU, dále např. program URBACT II, který slouží k výměně a získávání zkušeností a informací mezi členy EU.⁴⁰

⁴⁰ Internetový portál MMR ČR Strukturalni-fondy.cz [online]. Citováno dne 8. 1. 2013. Dostupné na: www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace

4 Podpora malého a středního podnikání

Malé a střední podniky (dále jen MSP) tvoří v našem podnikatelském prostředí převážnou většinu. V České republice zastupují neuvěřitelných 99,8 % ze všech ekonomicky aktivních subjektů. V EU je procentuální počet stejný, firmy zde tvoří rovněž 99,8 %. V rámci EU se tedy jedná téměř o 19 mil. MSP, které zaměstnávají až na 74 mil. osob. MSP hrají v naší tržní ekonomice velice důležitou roli, nejenže dávají práci mnoha lidem, ale dovedou se flexibilně přizpůsobit a rychle reagovat na požadavky trhu.

4.1 Charakteristika MSP

MSP se řídí dle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání. Zákon se odkazuje na nařízení EU č. 2003/361/ES ze dne 6. května 2003, které vstoupilo v platnost 1. 1. 2005. Nařízení definuje pojmy malý a střední podnik, ale nově také pojem mikropodnik. Kritéria dělení jsou stanovena podle počtu zaměstnanců a obratu nebo bilanční sumy roční rozvahy:

1. Střední podnik je takový podnik, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců, jeho roční obrat nepřesáhne 50 mil. eur nebo jeho roční bilanční suma nepřesáhne 43 mil. eur.
2. Malý podnik je takový podnik, který zaměstnává méně než 50 zaměstnanců, jeho roční obrat nebo jeho roční bilanční suma nepřesáhne 10 mil. eur.
3. Mikropodnik je takový podnik, který zaměstnává méně než 10 zaměstnanců, a jeho roční obrat nebo roční bilanční suma nepřesáhne 2 mil. eur.

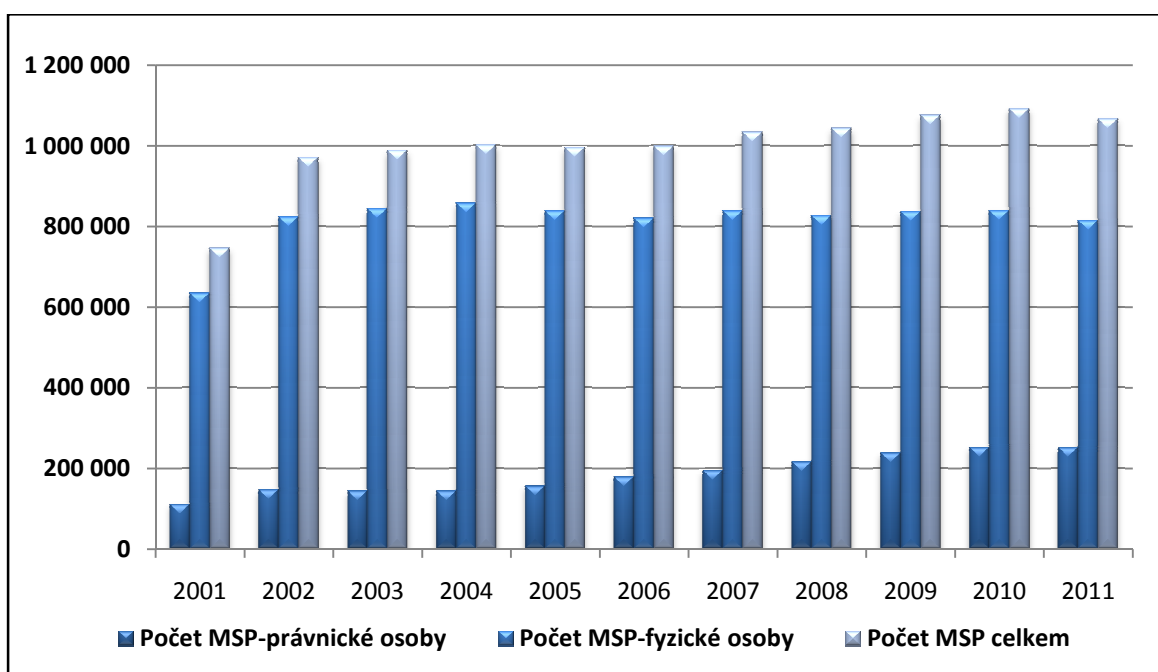
Nařízení dále charakterizuje nezávislé, partnerské a propojené podniky. Nezávislý podnik je, pokud nemá žádné podíly v jiných podnicích a žádné podniky naopak nemají podíly v jeho podniku. O partnerský podnik se jedná v případě, že podnik vlastní podíl větší než 25 % a menší než 50 % nebo naopak někdo vlastní jeho podíl nebo práva. Propojené podniky tvoří skupinu podniků, které vlastní přímé nebo nepřímé podíly nebo práva.⁴¹

⁴¹ Nařízení EU č. 2003/361/EC [online]. Úřední věstník EU, 6. 5. 2003, citováno dne 8. 1. 2013. Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>

4.2 MSP v ČR

Podle Českého statistického úřadu ČR, realizovalo svou činnost k 31. 12. 2011 celkem 1 066 787 ekonomicky aktivních subjektů. Jednalo se o 814 897 fyzických osob a 251 890 právnických osob spadajících do MSP, což tvoří 99,84 % všech firem v ČR.⁴² Graf 4 zobrazuje počty ekonomicky aktivních FO a PO v průběhu 10 let. V roce 2011 došlo oproti předchozímu roku 2010 k mírnému poklesu všech ekonomicky aktivních MSP z 1 092 385 na 1 066 787, tj. 25 589 subjektů a z toho se počet právnických osob snížil o 671 a počet fyzických osob o 24 927 ekonomicky aktivních MSP.

Graf 4: Počet ekonomicky aktivních MSP v ČR v letech 2001 - 2011

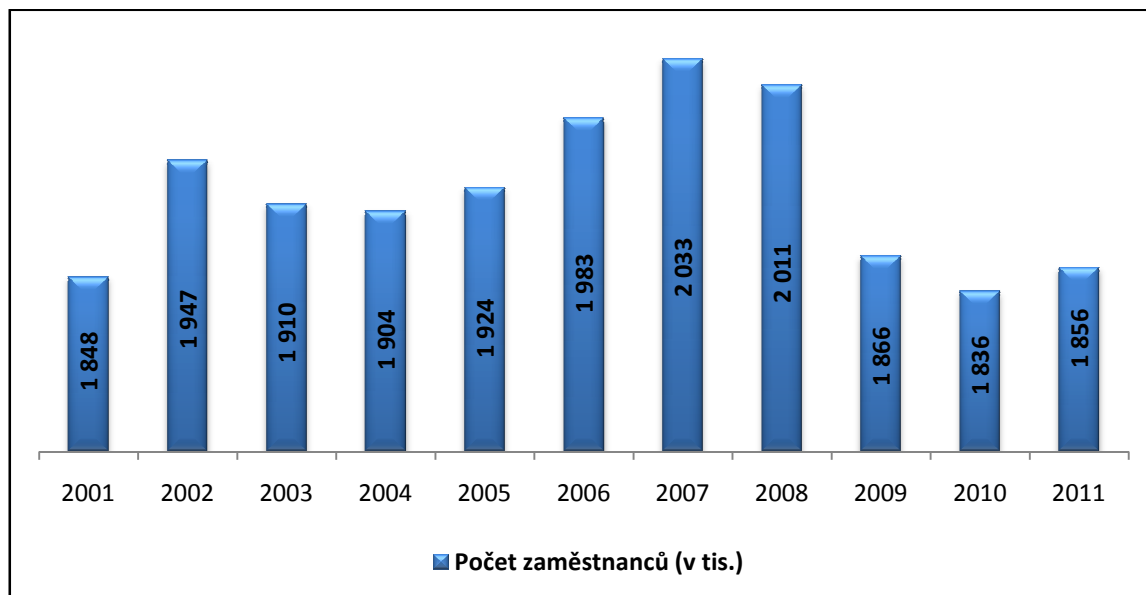
Zdroj: ČSÚ ČR [online], 2011. Dostupné na: <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>

MSP jsou nedílnou součástí ekonomiky, podílejí se na produkci hrubého domácího produktu, výkonech, přidané hodnotě a v neposlední řadě zaměstnanosti. MSP často nabírá zaměstnance uvolněné z velkých podniků, proto je důležitým nositelem zaměstnanosti. V roce 2011 bylo celkem 1 856 000 zaměstnáno u MSP, což je zhruba 60,8 % všech

⁴² Český statistický úřad [online]. Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2011. Dostupné na: <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>

zaměstnanců v ČR. Vývoj zaměstnanosti MSP v České republice v průběhu let 2001 – 2011 shrnuje graf 5.

Graf 5: Počet zaměstnanců MSP v letech 2001 – 2011

Zdroj: ČSÚ ČR [online], 2011. Dostupné na: <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>

4.3 Výhody a nevýhody MSP

Jak již bylo řečeno, MSP tvoří v naší ekonomice velice důležitou úlohu. Je to velmi flexibilní ekonomický subjekt, který dokáže rychle reagovat na změny v podnikatelském prostředí, vytváří pracovní místa a stabilizuje ekonomický systém. Jako vše, ale mají i MSP své výhody a nevýhody.

4.3.1 Výhody MSP

Výhodou MSP je *svobodné uplatnění občanů* – podnikatelů, kteří se tak mohou samostatně a nezávisle realizovat. Ze společenského hlediska přináší MSP také *stabilizaci společnosti*, protože jakákoli špatná politická nejistota je pro ně zdrojem rizik. Jsou *reprezentanty místního kapitálu*, místních poměrů. MSP většinou nevlastní žádná zahraniční firma, zůstávají v daném regionu, ve kterém podnikatel žije. Danému regionu tak poskytují pracovní místa a ekonomické přínosy. MSP jsou *protipólem monopolů*, i přestože jsou jimi neustále vytlačováni na okraj trhu, vždy si najdou skulinku, ve které se realizují. Snaží se

co nejlépe uplatnit třeba tím, že vyhovují přáním jednotlivců. Naopak některé MSP velice úzce spolupracují s velkými podniky, a to jako jejich subdodavatelé (např. automobilky, stavební firmy). Důležitým rysem je jejich *flexibilita* neboli pružnost se rychle přizpůsobit měnícím se skutečnostem. MSP mohou *dosahovat konkurenčních cen* výrobou v malých množstvích, mají nižší finanční náročnost na jedno pracovní místo a mnoho dalších výhod.⁴³

4.3.2 Nevýhody MSP

Mezi hlavní nevýhody MSP patří jejich *obtížný přístup ke kapitálu*, protože pro banky jsou určitou rizikovou skupinou. S tím je spojena i nemožnost rozvoje kapacit, účasti ve veřejných soutěžích o státní zakázky, podnikání, kde je zapotřebí velkých investic apod. MSP si nemohou dovolit platit profesionální vědce, manažery nebo obchodníky. *Velké firmy je mohou ohrožovat* např. dumpingovými cenami. *Své znalosti nedovedou správně využívat*, špatně se orientují v daňových, legislativních a správních předpisech.⁴⁴

4.4 Podpora MSP ze zdrojů EU

Systém a rámec podpor v členských státech EU je dán nařízením Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008. Nařízení stanovuje podporu MSP, a to:

- investiční podporu v podporovaných oblastech a mimo ně,
- podporu režimů rizikového kapitálu,
- podporu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.⁴⁵

Naopak podporu MSP v ČR, jak již bylo výše zmíněno, řeší zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, který přímo stanovuje, na co mohou být dané podpory využívány a v jaké formě. Oblasti podpor jsou následující:

⁴³ VEBER J., J. SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, str. 20 – 21, citováno dne 9. 1. 2013. ISBN 80-247-4520-8.

⁴⁴ VEBER J., J. SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, str. 22 – 23, citováno dne 9. 1. 2013. ISBN 80-247-4520-8.

⁴⁵ Nařízení EU č. 800/2008 [online]. Úřední věstník EU, 6. 8. 2008, citováno dne 9. 1. 2013. Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:cs:PDF>

- projekty zaměřené na investice
- projekty výzkumu a vývoje
- výchova a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem
- projekt sdružování pro rozvoj MSP a k posílení jejich postavení na trhu
- hospodářské a technické poradenství
- získávání informací o podnikání
- vytváření nových pracovních míst a další.

Formy podpor mohou být v podobě návratné finanční výpomoci, dotace, finančního příspěvku, záruky nebo úvěru se sníženou úrokovou sazbou.⁴⁶

4.4.1 Možnosti podpory MSP

Podporu pro své podnikání mohou podnikatelé získat jak ze strukturálních fondů EU, tak i ze státního rozpočtu ČR. Strukturální fondy EU nabízejí pro programovací období 2007 – 2013 celkem 26 operačních programů (viz. kapitola 3 Operační programy v ČR). Nejdůležitějším operačním programem je pro MSP OP Podnikání a inovace (OPPI), ale důležitou roli hrají také OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Získávání a poskytování podpory z jednotlivých operačních programů řídí ministerstva ČR, vytvořené vládní organizace nebo regionální instituce.

Mezi tyto instituce patří Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., která byla založena v roce 1992 a se specializuje na finanční podporu MSP, jak ze státního rozpočtu, tak ze strukturálních fondů EU. V rámci OP Podnikání a inovace mohou MSP zažádat o podporu ve třech již výše jmenovaných programech. Jedná se o:

- Program Start – pro začínající podnikatele (Prioritní osa 1 – Vznik firem)

⁴⁶ Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání[online]. MPO ČR, 2005, citováno dne 10. 1. 2013. Dostupné na: www.mpo.cz/dokument6172.html

- Program Záruka – nabízí zvýhodněné záruky a záruky s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru (Prioritní osa 2 – Rozvoj firem)
- Program Progres – zvyšování konkurenceschopnosti MSP a podpora rozvoje jejich podnikatelských plánů (Prioritní osa 2 – Rozvoj firem)

Agentura CzechInvest, která byla rovněž založena v roce 1992, se od roku 2004 aktivně podílí na implementaci dotací z EU a zaměřuje se především na operační programy podporující průmysl. Agentura je podřízena Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. V rámci OPPI zprostředkovává CzechInvest tyto programy podpory:

Program Potenciál, Program Inovace, Program ICT v podnicích, Program ICT a strategické služby, Program Prosperita, Program Rozvoj, Program školicí střediska, Program marketing, Program Nemovitosti, Program Poradenství, Program Eko-energie, Program Spolupráce.

Na co jsou dané programy vhodné a kam se řadí, bylo popsáno výše v kapitole 3.1.1 Operační program Podnikání a inovace (OPPI).

Ministerstvu práce a sociálních věcí je podřízen program OP Lidské zdroje a zaměstnanost a pro MSP jsou určeny např. tyto programy:

- Adaptabilita – podpora profesního vzdělávání, tvorba nových vzdělávacích programů pro zaměstnance apod.
- Aktivní politika trhu práce – rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání, podpora veřejně prospěšných prací, zajištění odborné praxe studentům, podpora začínajících OSVČ apod.

Hlavní město Praha nabízí dva operační programy, které mohou MSP rovněž využívat. Jsou to programy (podrobněji viz. kapitola 3.3 Operační programy pro Prahu):

- OP Praha – Adaptabilita
- OP Praha – Konkurenceschopnost

Mezi další programy, které mohou MSP využít, patří např. program JEREMIE, JASMINE nebo mnoho dalších programů na regionální úrovni.

4.4.2 Systém podpory MSP

Celý proces systému podpory MSP nazýváme projektový cyklus. Projektový cyklus můžeme rozdělit do 5 - 6 fází. Každá fáze zároveň poskytuje podklady pro další fázi a systematicky na ni navazuje.

První fáze zahrnuje identifikaci a návrh projektu, jde o prvotní myšlenku projektu a následnou analýzu problematiky a regionu. Dále je důležité zjistit, zda je vůbec možné na daný projekt čerpat dotace z EU a konzultovat projekt s kompetentními orgány, organizacemi nebo osobami/firmami které se čerpáním zabývají. Ve druhé fázi přípravy projektu je důležité zpracování návrhu projektu včetně finanční analýzy a dopadů na životní prostředí. Přehodnocují se cíle a plány projektu, stanoví se personální obsazení a návrh časového harmonogramu. Celá druhá fáze je zakončena podáním žádosti o projekt včetně příloh, která se elektronicky vyplní prostřednictvím aplikace e-Account zřizovanou agenturou CzechInvest.

Třetí fáze obsahuje posouzení a schválení žádosti projektu řídicím orgánem a hodnocení z hlediska formální a věcné přijatelnosti. Ve čtvrté fázi dochází k vyjednávání a následnému financování rozpočtu projektu a podepíše se smlouva mezi předkladatelem a odpovědným schvalovatelem projektu. Pátá fáze zahrnuje skutečnou realizaci projektu a následné monitorování projektu. Poslední šestá fáze hodnotí efektivnost a dopady projektu s jeho předem stanovenými cíli.⁴⁷

⁴⁷ VEBER J., J. SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, str. 64 – 66, citováno dne 10. 1. 2013. ISBN 80-247-4520-8.

5 Metody hodnocení efektivnosti investičních projektů

Pokud chceme čerpat dotace ze strukturálních fondů EU, je nutné mít přehled o projektu z pohledu finanční a ekonomické analýzy. Finanční analýza nám stanoví, zdali bude právě ten náš projekt výnosový či nikoliv. Finanční analýza zahrnuje především investiční a provozní fázi a poskytne nám tak přehled o budoucích vstupech a výstupech, peněžních tocích a cenách. Mezi nejdůležitější investiční ukazatele patří výpočet čisté současné hodnoty, vnitřního výnosového procenta, doby návratnosti investice, stanovení citlivostní analýzy a diskontní sazby a v neposlední řadě je také důležitá swot analýza.

5.1 Čistá současná hodnota

Čistá současná hodnota (Net present Value of Investment, NPV) je finanční veličina, která představuje rozdíl mezi současnou hodnotou očekávaných výnosů (cash flow) a náklady na investici. V důsledku faktoru času, dochází k tomu, že hodnota dnešní peněžní jednotky je vyšší než hodnota peněžní jednotky v budoucnu, tj. časová hodnota peněz se mění. Je tedy nutné přepočítat budoucí hodnotu peněz na tu současnou. Současná hodnota očekávaných výnosů tedy udává peněžní sumu, kterou musíme investovat, abychom poté získaly očekávané výnosy zpět včetně přidané hodnoty.⁴⁸

Vzorec pro současnou hodnotu očekávaných výnosů (SHCF):

$$SHCF = \sum CF_t / (1+k)^t$$

Vzorec pro výpočet čisté současné hodnoty (ČSHI):

$$\check{C}SHI = SHCF - IN$$

kde: ČSHI = čistá současná hodnota

SHCF = současná hodnota cash flow

CF = očekávaná hodnota cash flow v období t

IN = náklady na investici

k = kapitálové náklady na investici

t = období 1 až n

n = doba životnosti investice

⁴⁸ SYNEK M. a kol. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, str. 261 – 262, citováno dne 13. 1. 2013. ISBN 80-7179-228-4.

5.2 Vnitřní výnosové procento

Metoda vnitřního výnosového procenta (Internal Rate of Return, IRR) je také založena na principu současné hodnoty. S tím rozdílem, že diskontní míra není dána, ale hledáme takovou hodnotu, kdy se očekávané výnosy z investic (cash flow) rovnají současné hodnotě výdajů na investici.⁴⁹

Vzorec pro výpočet:

$$SHCF = IN \text{ nebo také } SHCF - IN = 0$$

$$\sum CF_t / (1+k)^t = IN$$

5.3 Doba návratnosti

Doba návratnosti investice (Payback period, PBP) určuje takové období, kdy daná investice přinese výnosy rovnající se původním nákladům na ni. Jsou-li výnosy každý rok stejné, pak dobu návratnosti zjistíme vydělením investičních nákladů roční částkou očekávaných čistých výnosů. Pokud jsou výnosy rozdílné, pak se doba návratnosti vypočítá postupným načítáním ročních částek cash flow, až do té doby než se hodnota vyrovná investičním nákladům. Čím kratší je doba splácení, tím je investice likvidnější a také výhodnější.⁵⁰

Vzorec pro výpočet:

$$PBP = IN/CF$$

kde: IN = náklady na investici

CF = očekávaná hodnota cash flow

5.4 Citlivostní analýza

Citlivostní analýza (Sensitivity Analysis) je metoda, která zjišťuje, jak se může daný výstup našeho projektu změnit následkem změny proměnných. Cílem citlivostní analýzy je v podstatě určit hlavní proměnné, které nějakým způsobem ovlivňují náklady a výnosy,

⁴⁹ SYNEK M. a kol. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 1999, str. 261 – 262, citováno dne 13. 1. 2013. ISBN 80-7179-228-4.

⁵⁰ tamtéž

analyzovat následky změn těchto proměnných, stanovit nejméně a nejvíce citlivý faktor, zhodnotit do jaké míry mohou tyto změny ovlivnit rozhodování v projektu a nakonec doporučit aktivity, které by mohly negativní dopady na projekt eliminovat. Jaké proměnné zvolíme, je otázkou specifik daného projektu.⁵¹

5.5 Stanovení diskontní sazby

Diskontní sazba nám ukazuje minimální požadovanou míru návratnosti investice z investovaného kapitálu. Je to v podstatě úroková míra, která představuje náklady na příslušný kapitál, které jsou dány oportunitními náklady. Pro potřeby hodnocení investic je to velice důležitý faktor. Pro výpočet je nutné používat stejné hodnoty, např. pokud použijeme nominální hodnoty cash flow, pak je nutné i stejně upravit diskontní sazbu.

Vzorec pro výpočet diskontní sazby⁵²:

$$RN = (1+RR) \times (1+IE) - 1$$

kde: RN = nominální diskontní sazba

RR = reálná diskontní sazba

IE = inflační koeficient (roční míra inflace)

5.6 SWOT analýza

SWOT analýza je metoda, která identifikuje silné stránky (Strengths), slabé stránky (Weaknesses), příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats) daného projektu nebo podniku. Díky SWOT analýze je možné souhrnně vyhodnotit fungování projektu nebo firmy, případně nalézt určité problémy nebo naopak nové možnosti využití projektu či růstu podniku.

⁵¹ MAREK D., T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů EU*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007, str. 162, citováno dne 17. 1. 2013. ISBN 978-80-87029-56-5.

⁵² Internetový portál Středoevropské centrum pro finance a management [online]. 2005, citováno dne 18. 1. 2013. Dostupné na: <http://www.finance-management.cz/080vypisPojmu.php?X=Diskontni+sazba&IdPojPass=116>

6 Charakteristika podniku

Pro svou praktickou část diplomové práce jsem si zvolila společnost Czech Blades s.r.o., která navazuje na více než 50letou tradici výroby holicích a průmyslových čepelek ve svém výrobním závodě v Jevíčku. Objem i rozsah výroby ji zařazuje mezi přední světové producenty čepelek, vyrobených z uhlíkaté oceli.

6.1 Základní informace o podniku

Obchodní společnost Czech Blades s.r.o. byla zapsána do obchodního rejstříku dne 7. července 2004 pod spisovou značkou C 21599 vedenou u Krajského soudu v Hradci Králové. Sídlo společnosti se nachází v městě Jevíčku v Pardubickém kraji. Právní forma společnosti je společnost s ručením omezeným (s.r.o.) a tvoří základní kapitál ve výši 1.000.000 Kč. Předmětem podnikání je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.⁵³

Dle obchodního zákoníku vznikla společnost sloučením v důsledku fúze následujícím způsobem: Obchodní společnost Czech Blades s.r.o., IČO: 269 33 870, sídlem Jevíčko, Brněnská 559, PSČ 569 43, zapsaná v obchodním rejstříku, vedeném KS Hradec Králové, C 21599, se jako nástupnická společnost v důsledku vnitrostátní fúze sloučením sloučila s obchodní společností Aguna s.r.o., IČ: 271 25 661, sídlem Brno, Černovice, Brněnská průmyslová zóna - Černovické terasy, Švédské valy 1230/4, 627 00, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném KS Brno, C 54893, jako zanikající společnosti. Na obchodní společnost Czech Blades s.r.o. jako nástupnickou společnost přešlo veškeré jmění zanikající obchodní společnosti Aguna s.r.o. Na obchodní společnost GCT a.s., IČ: 276 67 405, sídlem Brno, Tábor 2174/33, PSČ 616 00, přešla jako na nástupnickou společnost z obchodní společnosti Czech Blades s.r.o., IČ: 269 33 870, sídlem Jevíčko, Brněnská 559, PSČ 569 43, jako rozdělované společnosti v důsledku rozdělení společnosti Czech Blades s.r.o.

⁵³ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů, Příloha 1: Živnosti řemeslné, Příloha 2: Živnosti vázané, Příloha 3: Živnosti koncesované

formou odštěpení sloučením se společností GCT a.s. část jmění definovaná v projektu rozdělení ze dne 3. 9. 2012.⁵⁴

Společnost Czech Blades s.r.o. se v posledních letech dynamicky rozvíjí. Tento fakt potvrzují ukazatelé společnosti: zatímco v roce 2007 činil roční obrat firmy 124.788.000 Kč, v roce 2012 již činil 139.254.000 Kč, počet zaměstnanců se zvýšil z 86 v roce 2007 na 103 na konci roku 2012. Strategie podniku je zaměřena na rozvoj výroby (kvalitativně i kvantitativně) a rozšíření exportních příležitostí v zemích tzv. třetího světa. Již dnes tvoří 90 % veškerého obrátu výroba, která je určena pro zahraniční koncové zákazníky.

6.2 Obor podnikání

Společnost Czech Blades s.r.o. společně se svými předchůdci navazuje na 50tiletou tradici výroby holicích a průmyslových čepelí. Výrobní závod se nachází na pomezí Čech a Moravy ve městě Jevíčko. Jak již bylo uvedeno, patří mezi přední světové producenty čepelí, vyrobených z uhlíkaté oceli. Společnost Czech Blades s.r.o. je majitelem ochranných známek Tiger, Tatra, Sokol, Luxor, Leon a Industrial. Pod těmito ochrannými známkami výrobky vyrábí a prodává.

Kvalitou je společnost Czech Blades s.r.o. spolutvůrcem vysokého evropského standardu, přitom je schopna konkurovat i asijským výrobcům, kteří nabízejí obdobný sortiment za nižší ceny. Společnost Czech Blades s.r.o. by tohoto postavení bez vytrvalé spolehlivosti a trpělivosti nedosáhla. Vizí společnosti je, aby ji zákazníci, odběratelé, zaměstnanci, státní i nestátní instituce, jakož i obyvatelé regionu vnímali jako spolehlivého a dynamického partnera.

Vyráběné čepelky jsou vyrobeny z uhlíkaté oceli prvotřídní kvality s garantovanou konstantní kvalitou ostří a trvanlivostí, jsou prodávány za konkurenceschopné ceny a společnost je vlastníkem certifikace systému řízení jakosti ISO 9001 a ISO 14001.

Vlastní společnost Czech Blades s.r.o. působí na trhu od roku 2004 v oblasti výroby čepelí a příslušenství k nim. Sortiment výrobků lze specifikovat následovně:

- holicí čepelky,

⁵⁴ Obchodní rejstřík [online]. Dostupné na: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-vypis?subjektId=isor%3a700002028&typ=full&klic=xhxakk>

- průmyslové čepelky,
- příslušenství.

Převážnou část sortimentu holicích čepelí tvoří holicí čepelky o standardní síle 0,13 mm a 0,10 mm, v bílém (stříbrném) či modrém provedení, třídírkové nebo průřezové. Průmyslové čepelky dodávané společností Czech Blades s.r.o. usnadňují manipulaci s jednobřitými i dvoubřitými čepelkami a zvyšují efektivitu i bezpečnost jejich použití. Průmyslové čepelky a ostří jsou vyráběny ve velmi širokém sortimentu, a to jak z pohledu tloušťky použitého ocelového pásu (0,10 až 0,90 mm) tak jeho šířky. Průmyslové čepelky jsou nabízeny rovněž v několika základních tvarech v tzv. bílém či modrém provedení (dle aplikovaného typu kalení). Odběratelům průmyslových čepelí nabízí možnost zakoupení speciálních držáků a škrabek. Tyto nástroje usnadňují manipulaci s čepelkami při jejich použití (řezání, škrábání), jsou ergonomické a bezpečné.

Obor podnikání lze charakterizovat jako specializovanou strojírenskou výrobu na zakázku, specializovaná na kusovou a malosériovou výrobu specifických čepelí včetně jejich příslušenství. Rámcově jde tedy o průmyslovou výrobu, která by se dala definovat jako zpracovatelský průmysl. Definice činnosti Českého statistického úřadu dle Odvětvové klasifikace ekonomických činností⁵⁵(OKEČ) je následující:

- 28.40 Kování, lisování, ražení, válcování, protlačování kovů, prášková metalurgie,
- 28.51 Povrchová úprava a zušlechťování kovů,
- 28.61 Výroba nožířských výrobků,
- 28.62 Výroba nástrojů a nářadí.

6.3 Politika podniku

Společnost Czech Blades s.r.o. je pokračovatelem tradice výroby čepelí v Jevíčku, je dynamickým a spolehlivým partnerem pro své zákazníky a svoji politiku zaměřuje na následující

⁵⁵ OKEČ; Odvětvová klasifikace ekonomických činností. Je jednou ze základních ekonomických klasifikací. Klasifikace OKEČ byla zavedena do statistické praxe v roce 1994. Je vypracována pro kategorizaci údajů, které souvisí s organizační jednotkou - ekonomickým subjektem. Poskytuje základnu pro přípravu statistických údajů o různých vstupech, výstupech, tvorbě kapitálu a finančních transakcích ekonomických subjektů.

6.3.1 Prosperita

Společnost Czech Blades s.r.o. směřuje veškeré činnosti k dosažení dlouhodobé prosperity při respektování a dodržování všech právních a jiných požadavků. Eliminuje neefektivní procesy a vztahy, rozvíjí podnikatelské aktivity využívající potenciál výrobního areálu, kvalifikovanou pracovní sílu a tradici výrobního programu, to vše s ohledem na ochranu životního prostředí.

6.3.2 Životní a pracovní prostředí

Společnost Czech Blades s.r.o. usiluje o snižování vlivu výrobního procesu a hotových výrobků na životní prostředí, především snižováním materiálové a energetické náročnosti a používáním surovin a materiálů s menším dopadem na životní prostředí. Předvídáním a vhodnou přípravou omezuje rizika vzniku mimořádných situací a jejich dopadu na životní prostředí a bezpečnost práce. Vytvářením příznivého pracovního prostředí přispívá k maximální výkonnosti pracovníků při zajištění odpovídající bezpečnosti a ochrany zdraví.

6.3.3 Pracovníci

Každý pracovník společnosti Czech Blades s.r.o. zná dodavatele a zákazníka své práce, každý je povinen svůj úkol plnit přesně, včas a uplatňuje při tom všechna opatření pro zlepšení kvality, snižování dopadů na životní prostředí a pro dodržování zásad bezpečné práce. Firma rozvíjí osobní vztah a loajalitu každého pracovníka ke společnosti a jejím hodnotám. Aktivně rozvíjí znalosti a dovednosti pracovníků společnosti, a to jejich vzděláváním mimo jiné v oblasti bezpečnosti práce, jakosti a životního prostředí.

6.3.4 Vztah k okolí

Komunikací s veřejností se aktivně podílí na projektech, které povedou k neustálému zlepšování životního prostředí a k podpoře dobrého jména společnosti Czech Blades s.r.o.

6.4 Management podniku

Statutární orgán společnosti Czech Blades s.r.o. tvoří tři jednatele. Jménem společnosti jednají a podepisují vždy dva jednatele společně. Nejdůležitější osobou je pan Ing. Milan Máša, který kromě funkce ve statutárním orgánu vystupuje i jako ředitel společnosti Czech Blades s.r.o. V jeho kompetenci je výběr zaměstnanců do manažerských pozic, schvalování pracovních náplní těchto zaměstnanců, jejich rozsah působnosti, pravomocí a kompetencí. Ostatní zaměstnance kromě zaměstnanců v manažerských pozicích, tedy necelou stovku zaměstnanců, řídí vedoucí personálního oddělení.

6.5 Základní strategie podniku

Strategie společnosti Czech Blades s.r.o., jak již bylo uvedeno, je zaměřena na rozvoj výroby, rozšíření exportních příležitostí v zemích tzv. třetího světa. Již dnes tvoří 90 % veškerého obrátu výroba, která je určena pro zahraniční koncové zákazníky. Rozvoj výroby jako strategický cíl podniku je třeba vnímat ve dvou rovinách; v kvantitativním i kvalitativním.

Obecně lze označit obor podnikání společnosti Czech Blades s.r.o. jako vysoce specifikovanou průmyslovou výrobu s významným exportním potenciálem do zemí nejen Evropské unie, ale i do zemí asijských, jihoamerických či afrických, které nebyly tak významně postiženy hospodářskými problémy a snížením domácí poptávky jako země zasažené tzv. dluhovou krizí (jižní státy Evropské unie).

V krátkodobém horizontu proto očekává vedení společnosti další rozvoj výroby v oblasti jak holicích, tak i průmyslových čepelí. Při definici tohoto strategického cíle vedení společnosti vychází z ekonomického vývoje na trhu s čepelkami a svými hospodářskými výsledky. Společnost Czech Blades s.r.o. každoročně svůj obrát zvyšuje, a to bez ohledu na momentální stav národního hospodářství. Vedení firmy si je vědomo, že investicemi do dalšího rozvoje výroby, její plné automatizaci a vstup na nové trhy je základním předpokladem hospodářského úspěchu firmy v daném odvětví. Při rozšiřování své působnosti se firma Czech Blades s.r.o. řídí pravidlem diversifikace, tedy nespecializuje se pouze na trhy jednoho regionu, ale pokrývá trhy jak vyspělé tak rozvojové téměř na všech kontinentech.

Společnost Czech Blades s.r.o. má ambici být v očích odběratelů i koncových zákazníků jako firma prosperující, silná a ekonomicky zdravá, která neustále investuje do zkvalitňování nejen vlastních produktů, ale i výroby, čímž dochází ke zvyšování produktivity. Vůči svým zákazníkům chce vystupovat jako firma seriózní a stabilní, která je tedy důvěryhodným a rovnocenným obchodním partnerem. V neposlední řadě společnost Czech Blades s.r.o. dbá rovněž na pracovní podmínky a loajálnost vlastních zaměstnanců, neboť příjemné pracovní prostředí a spokojení zaměstnanci mohou danou strategii firmy naplňovat.

6.5.1 Budoucí rozvoj

Budoucí rozvoj společnosti Czech Blades s.r.o. je postaven na těchto čtyřech pilířích:

- dbá na nastavený vysoký standard podnikatelského chování vůči svým obchodním partnerům,
- respektuje a dodržuje legislativní rámec České republiky,
- dbá na rozvoj a zvyšování kvalifikace svých zaměstnanců,
- primárním cílem je i nadále uspokojování potřeb zákazníků.

6.5.2 Střednědobé cíle

Z výše popsaných čtyř pilířů budoucího rozvoje společnosti Czech Blades s.r.o. byly vedením společnosti definovány klíčové střednědobé cíle pro trvale udržitelný rozvoj firmy s ohledem na další zvyšování konkurenceschopnosti. Dva cíle, které byly managementem společnosti stanoveny pro následující 4 roky, jsou následující:

- Zvýšení produktivity práce,
- Vstup na nové trhy.

Zvýšení produktivity práce je odpovědí na stále se zvyšující tlak odběratelů, na stále se zkvalitňující výrobky, za stále nižší ceny. Vzhledem k charakteru oboru průmyslové výroby společnosti Czech Blades s.r.o. není příliš možné snížit náklady na vlastní materiál výroby. Nutné je tedy zvyšovat produktivitu práce jinými formami, např. dosahováním úspor z rozsahu či investovat do automatizace výroby.

Vstup na nové trhy vychází z osvědčené strategie, která byla zvolena v roce 2009 jako reakce na hospodářskou situaci na západoevropských trzích. Tehdy se společnost Czech Blades s.r.o. rozhodla vstoupit na trhy v jihovýchodní Asii, na kterých zaregistrovala obrovský úspěch. Pokračovala v roce 2010 vstupem na jihoamerický trh v Argentině a africký trh v Jihoafrické Republice. Takto zvolená strategie se ukázala jako vhodnou odpovědí na „výpadek“ dodávek do tradičních západoevropských trhů, který nastal v roce 2009 a 2010. Během následujících 4 let bude firma Czech Blades s.r.o. vstupovat se svými produkty na další trhy v regionu jihovýchodní Asie, Jižní Ameriky a Afriky.

6.6 Zkušenosti s implementací projektů

Současný management společnosti Czech Blades s.r.o. již v rámci svých minulých střednědobých cílů realizoval několik projektů. Kromě investičních projektů, které se týkaly pořízení automatizovaných a poloautomatizovaných strojních zařízení a soustruhů se jednalo i o projekty strategické, vyplývající z rozšiřování portfolia nových trhů. Zkušenosti s implementací těchto projektů ukazuje následující tabulka 3:

Tab. 3: Implementace dosavadních projektů

Období	Projekt	Hodnota
2007	Pořízení automatizovaného soustruhu IKK2CZ	1,507 mil. Kč
2007 - 2008	Výstavba haly č. 9 včetně zařízení	36,2 mil. Kč
2009	Vstup na trh v jihovýchodní Asii (bez výrobních nákladů)	0,488 mil. Kč
2010	Vstup na trh v Argentině a JARu (bez výrobních nákladů)	0,806 mil. Kč
2012	Rekonstrukce zázemí pro zaměstnance s jídelnou	5,3 mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování

6.7 Ekonomická charakteristika firmy

Jak již bylo popsáno výše, lze hodnotit stávající ekonomickou i finanční situaci společnosti Czech Blades s.r.o. jako dlouhodobě stabilní a rostoucí. I přes nepříznivou hospodářskou situaci v sektoru průmyslu si firma i nadále udržuje tempo v růstu obrátu i výroby. Společnost Czech Blades s.r.o. od svého zápisu do Obchodního rejstříku vykazuje zisk. Dosud nečerpala možnosti spolufinancování ze zdrojů Evropské unie ani jiných podpor v režimu tzv. de minimis.⁵⁶

Ekonomická charakteristika společnosti Czech Blades s.r.o., základní ukazatele za poslední tři roky, je uvedena v následující tabulce 4:

Tab. 4: Ekonomická charakteristika podniku (v tis. Kč)

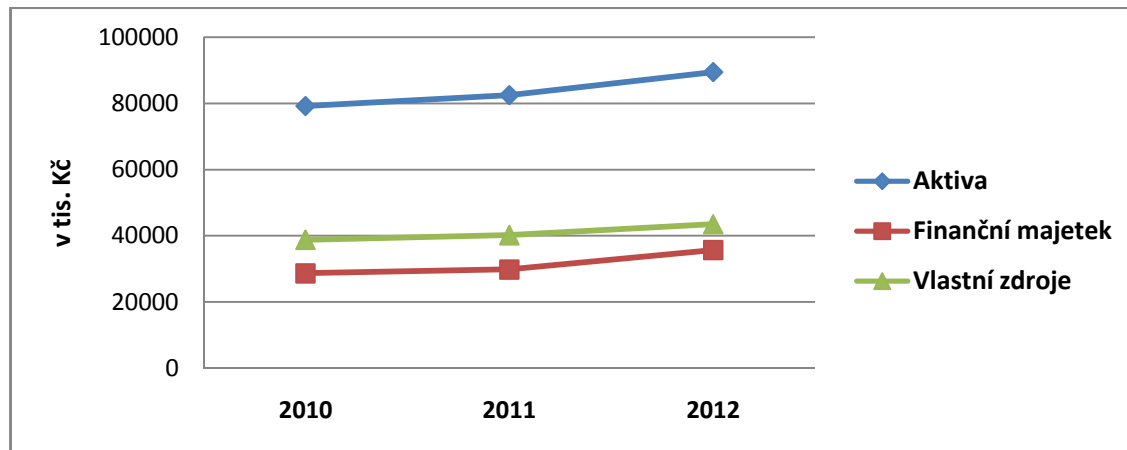
Ukazatel	2010	2011	2012
Roční obrat	126 119	128 744	139 254
Počet zaměstnanců (k 31.12.)	89	101	103
Provozní hospodářský výsledek	10 509	10 287	12 632
Hospodářský výsledek před zdaněním	5 498	5 109	6 817
Sazba daně z příjmu právnických osob	19 %	19 %	19 %
Daň z příjmu	1 045	970	1 295
Hospodářský výsledek po zdanění	4 453	4 139	5 522
Aktiva celkem	79 170	82 469	89 422
Finanční majetek	28 694	29 837	35 710
Vlastní kapitál	38 788	40 182	43 477
Cizí zdroje	12 823	12 910	13 749

Zdroj: účetní výkazy firmy

⁵⁶ Podporou de minimis se rozumí finanční prostředky poskytnuté podnikatelům z veřejných rozpočtů v takové výši, která neovlivňuje hospodářskou soutěž ani obchod mezi členskými státy Evropské unie, a proto není považována za veřejnou podporu. Během tří let nesmí souhrn všech podpor de minimis poskytnutých jednomu příjemci překročit částku € 200 tis.

Základní ekonomické charakteristiky společnosti Czech Blades s.r.o. lze zobrazit následujícím grafem 6:

Graf 6: Vývoj vybraných ukazatelů v období 2010 – 2012

Zdroj: účetní výkazy firmy

6.8 Přehled trhu a konkurence

Společnost Czech Blades s.r.o. má ambici být v očích odběratelů i koncových zákazníků jako firma prosperující, silná a ekonomicky zdravá, která neustále investuje do zkvalitňování nejen vlastních produktů, ale i výroby, čímž dochází ke zvyšování produktivity. Vůči svým zákazníkům chce vystupovat jako firma seriózní a stabilní, která je důvěryhodným a rovnocenným obchodním partnerem. V neposlední řadě dbá rovněž na pracovní podmínky a loajálnost vlastních zaměstnanců, neboť příjemné pracovní prostředí a spokojení zaměstnanci mohou danou strategii firmy naplňovat.

Hlavním faktorem úspěchu společnosti Czech Blades s.r.o. je spokojený koncový zákazník. V rámci celého výrobního řetězce, tedy od dodávky surovin přes výrobu až po dodávku odběratelům, je na prvním místě vysoká kvalita poskytovaných služeb a důvěryhodnost v obchodních vztazích.

Společnost Czech Blades s.r.o., jak již bylo uvedeno, patří mezi přední světové producenty čepelí, vyrobených z uhlíkaté oceli. V rámci ČR neexistuje žádná podobná průmyslová výroba, která by byla zaměřena na holicí a průmyslové čepelky, pokud nebereme v potaz malosériové výroby společnosti TOS Trutnov a.s. V rámci globálního trhu patří mezi největší konkurenty tyto světové společnosti:

- Blade & Iron Co. Inc. (město Shreveport, stát Louisiana, USA),
- Hitachi, Ltd. (město Tokio, Japonsko),
- Thurgau AG (město Saarbrücken, SRN).

Historie tohoto průmyslového odvětví v ČR je delší jak 50 let, proto je tato společnost i v zahraničí známá, úspěšná a díky pozitivním referencím a kvalitativní konkurenční výhodě pozitivně přijímána. Strategie pro budoucí období je zaměřena na další zvyšování konkurenceschopnosti a produktivity firmy. Tyto cíle si vyžadují investici do plně automatizované výroby širšího portfolia výrobků a do zvyšování kvalifikace zaměstnanců.

6.9 SWOT analýza firmy

Společnost Czech Blades s.r.o. byla představena z pohledu historie a tradiční výroby této vysoce specializované výroby čepelek, byla představena ekonomická situace společnosti včetně potenciálu dalšího rozvoje a strategie pro budoucí období z pohledu střednědobého horizontu. Na základě těchto údajů lze sestavit přehled silných stránek, slabých stránek, ale i příležitostí a ohrožení této firmy, tedy SWOT analýzu. Celkovou SWOT analýzu společnosti Czech Blades s.r.o. znázorňuje následující tabulka 5:

Tab. 5: SWOT analýza společnosti Czech Blades s.r.o.

S (Strenghts) - Silné stránky	W (Weaknesses) - Slabé stránky
- silné postavení na trhu, tradice	- špatná ekonomická situace EU
- dobrá ekonomická kondice	- nízký podíl automatizace výroby
- vysoká přidaná hodnota	- nestabilní právní řád ČR
- inovační potenciál	- vliv globalizace na aktivity firmy
- orientace na více trhů	
- vysoce kvalifikovaní lidé	
O (Opportunities) - Příležitosti	T (Threats) - Hrozby
- zvyšování produktivity práce	- výkyvy kurzu Kč
- zvyšování podílu automatizace	- vysoké zdanění ve třetích zemích
- exportní potenciál	- úzká specializace na čepeleky
- možnost čerpání financí z EU	

Zdroj: vlastní zpracování

7 Projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“

7.1 Základní charakteristika projektu

Projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ společnosti Czech Blades s.r.o. je investiční projekt orientovaný na rozvoj technologií výrobních kapacit společnosti v sídle firmy v Jevíčku v hale č. 3. Technologie projektu by měly být zaměřeny na zvýšení efektivity výroby, na zvýšení podílu automatizace s cílem snížit náklady výroby a zvýšit její kvalitu včetně zvýšení konkurenceschopnosti holicích i průmyslových čepelek. Součástí projektu je rovněž celkové zefektivnění procesů a metod řízení ve výrobě a díky vyššímu podílu automatizace i růst produktivity práce na úroveň světové konkurence.

Hlavním prostředkem, jak k záměru projektu dospět, je investice do nového frézovacího automatického soustruhu. Po realizaci projektu bude tvořit automatický frézovací soustruh špičkové zařízení svého druhu v České republice a významně tak dojde k provozním úsporám a ke zvýšení efektivity výroby a růstu produktivity práce. Díky zvýšené automatizaci výroby dojde i k růstu specializované kvalifikované síly zaměstnanců a z kvalitativního hlediska se zlepší jejich pracoviště a pracovní podmínky.

Projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ je navrhnutý jako ucelený investiční projekt. Řízení projektu bude podléhat přísnému projektovému řízení, které se ve společnosti Czech Blades s.r.o. osvědčilo u již realizovaných projektů v nedávné minulosti. Projekt samotný se skládá ze čtyř kroků, které na sebe navazují: pořízení investice – implementace do výroby – fáze kontrolního provozu s intenzivním zaškolením zaměstnanců ze strany výrobce soustruhu – převedení do plného automatizovaného provozu.

7.2 Cíl projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“

Jak již bylo uvedeno, cílem „Projektu“ je:

- zvýšení efektivity výroby,
- zvýšení podílu automatizace,
- snížení nákladů výroby,

- zvýšení kvality výroby,
- zvýšení konkurenceschopnosti.

Cíle „Projektu“ jsou v souladu se stanovenou strategií společnosti Czech Blades s.r.o., která je zaměřena na zvyšující se exportní potenciál produktů holicích a průmyslových čepelek. Z tohoto pohledu představuje cíl „Projektu“ základní faktor v budoucím rozvoji firmy. Zavedení nové technologie ve výrobní hale č. 3, formou plně automatizovaného frézovacího soustruhu, bude mít rovněž za následek růst konkurenceschopnosti a sledování nejnovějších technologických trendů v porovnání s konkurencí.

7.3 Důvod pro realizaci projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“

Důvodem k realizaci „Projektu“ je snaha o vybudování moderní výrobní linky holicích a průmyslových čepelek prostřednictvím automatizovaného frézovacího soustruhu v duchu nejmodernějších inovačních technologií. Tento jeden automatizovaný soustruh zvýší konkurenceschopnost výrobků společnosti Czech Blades s.r.o., bude znamenat vyšší produktivitu práce zaměstnanců a zvýšení efektivity výroby obecně.

Tato nová technologie v podobě automatizovaného frézovacího soustruhu splňuje požadavky na nové technologie, které si společnost Czech Blades s.r.o. stanovila. Mezi tyto základní požadavky patří zejména:

- maximální spolehlivost,
- maximální využitelnost kapacity soustruhu,
- produktivita spojená s automatizovanou činností soustruhu,
- požadavky na údržbu a servis soustruhu v průběhu celého životního cyklu.

7.3.1 Provozní cyklus „Projektu“

Provozní cyklus je definován jako dílčí část výrobního procesu, která je zaměřena na technologii frézování holicích a průmyslových čepelek. Tento provozní cyklus je součástí uceleného výrobního procesu a představuje hlavní fázi výrobní operace. Jelikož je tato

výrobní fáze velmi časově náročná z důvodu nutnosti přesné a precizní práce dělníků, je proto navrhováno tuto fázi zefektivnit a především zautomatizovat.

Instalováním nového automatizovaného frézovacího soustruhu do této fáze výrobního procesu se předpokládá časová úspora u každé čepelky ze sortimentu společnosti Czech Blades s.r.o. o 15 % a úspora prostojů výměny zásobníků s materiálem o dalších 15 %. Významnou úlohu budou hrát již zmiňované požadavky na údržbu a servis soustruhu v průběhu celého životního cyklu z důvodu poruchy o 10 %.

7.3.2 Technické řešení „Projektu“

Projekt „Zvýšení efektivnosti výroby v hale č. 3“ ve výrobním komplexu společnosti Czech Blades s.r.o. nebude znamenat nutnost investičních prostředků na výstavbu ani na provoz. Smyslem „Projektu“ je instalace nového automatizovaného frézovacího soustruhu. Generální dodavatel byl na základě výběrového řízení dle legislativního rámce ČR⁵⁷ shodný jako u obdobného „Projektu“ z roku 2007 v případě soustruhu IKK2CZ, tedy společnost Mikrotechnika Praha a.s.

Generální dodavatel „Projektu“ zajistí instalaci a napojení automatizovaného frézovacího soustruhu na stávající infrastrukturu a zařízení společnosti Czech Blades s.r.o. a zároveň zajistí i proškolení obsluhy stroje. Generální dodavatel „Projektu“ zaručuje přítomnost odpovídajícího množství svých zaměstnanců po celou dobu instalačního i školicího procesu, včetně následného zkušebního provozu. Dodavatel rovněž ponese odpovědnost za dodržení projektového řízení „Projektu“, a to z pohledu časových, finančních i kvalitativních kritérií. Tento postup se společností Czech Blades s.r.o. rovněž osvědčil u „Projektu“ z roku 2007.

7.3.3 Vliv „Projektu“ na trvale udržitelný rozvoj

Projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ je realizován v Pardubickém kraji, okrese Svitavy v obci Jevíčko ve stávajícím výrobním komplexu společnosti Czech Blades s.r.o. Realizace tohoto „Projektu“ přinese kromě zefektivnění výroby i vznik nových pracovních pozic ve výrobním komplexu společnosti Czech Blades s.r.o. Realizací „Projektu“ se

⁵⁷ Zákon č. 40/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o veřejných zakázkách

předpokládá rozšíření počtu zaměstnanců o dva vysoce kvalifikované pracovníky, kteří se budou podílet na obsluze automatizovaného soustruhu.

Z pohledu životního prostředí se nepředpokládají žádná zvýšená zdravotní rizika pro obyvatele obce Jevíčko, ani negativní vliv na životní prostředí v prostoru mikroregionu Jevíčka. Podzemní vody, povrchové vody, hydrologické či hydrogeologické podmínky ani ovzduší nebude narušeno ani při montáži vlastního automatizovaného soustruhu, ani provozem této nové technologie. Z charakteru technologie vyplývá, že oproti stávajícím strojům nevznikne riziko zvýšení hlučnosti, prašnosti či vibrací.

7.4 Soulad „Projektu“ s cíli programů EU

Projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ společnosti Czech Blades s.r.o. je investiční projekt orientovaný na rozvoj technologií výrobních kapacit společnosti v sídle firmy v Jevíčku v hale č. 3. Technologie projektu by měly být zaměřeny na zvýšení efektivity výroby, na zvýšení podílu automatizace s cílem snížit náklady výroby a zvýšit její kvalitu včetně zvýšení konkurenceschopnosti holicích i průmyslových čepelek. Nerealizace projektu by s velkou pravděpodobností znamenala propad společnosti Czech Blades s.r.o. v konkurenceschopnosti na otevřeném globalizovaném trhu a ztrátu v posledních letech získaných jihoasijských, afrických a jihoamerických trhů.

Rostoucí konkurence na světových trzích bude v rámci „Projektu“ zvýšením podílu automatizované výroby snížena, tím pádem dojde i ke zvýšení produktivity výroby a snížení koncové ceny, ale zároveň k zachování stávající vysoké kvality produktů. Tento záměr plně koresponduje s globálním cílem OPPI, tedy zvýšit do konce tohoto programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb v ČR úrovni předních průmyslových zemí Evropy.

OPPI je zaměřen, jak již bylo výše uvedeno, na zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a podnikání, udržení přitažlivosti České republiky a jejích regionů a měst pro investory, na podporu inovací, urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry, a to zejména stimulací poptávky po výsledcích výzkumu a vývoje, na podporu podnikatelského ducha a růst hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro

zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

Bez ohledu na skutečnost, zda bude či nebude „Projekt“ podpořen z OPPI, společnost Czech Blades s.r.o. bude nadále vyvíjet aktivity ke zvýšení podílu automatizace výroby, zvýšení konkurenceschopnosti produktů a ke zvýšení efektivity výroby.

7.5 SWOT analýza „Projektů“

Komplexní zhodnocení a ucelenou informaci o projektu poskytne SWOT analýza projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“. Důraz při využití „Projektů“ by měl být kladen na úlohu generálního dodavatele, možnost čerpání dotací z Evropských fondů a sledování dopadu „Projektů“ do hospodaření společnosti Czech Blades s.r.o. a cash flow obecně.

Tab. 6: SWOT analýza „Projektů“

S (Strengths) - Silné stránky	W (Weaknesses) - Slabé stránky
- zvýšení podílu automatizace	- přesně stanovený harmonogram
- zvýšení produktivity práce	- forma generálního dodavatele
- zvýšení kapacity výroby	- zavedení za ostrého provozu
- zkušenosti s obdobným projektem	- nutnost zkušebního provozu vč. proškolení zaměstnanců
- zvýšení konkurenceschopnosti	- možnost dopadu na cash-flow
O (Opportunities) - Příležitosti	T (Threats) - Hrozby
- možnost čerpání dotací z EU	- zvýšení podílu automatizace
- zlepšení kvalifikace zaměstnanců	- vyšší požadavky na pracovní sílu
- možnost zvýšit exportní aktivity	- administrativa vůči MPO / EU
- růst významu firmy v okolí	- generální dodavatel „Projektů“

Zdroj: vlastní zpracování

8 Ekonomická analýza „Projektu“

Ekonomická analýza projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ bude vycházet ze dvou variant. První posuzovanou variantou bude zapojení spolufinancování ze zdrojů Evropské unie do „Projektu“ v rámci Operačního programu podnikání a inovace, druhou variantou bude zabezpečení financování „Projektu“ v případě, že společnost Czech Blades s.r.o. by dotaci ze strukturálních fondů EU neobdržela.

Porovnání obou výše uvedených variant financování „Projektu“ bude provedeno na základě zpracování těchto analýz:

- výkaz zisků a ztrát,
- výkaz peněžních toků (cash flow).

Výkaz zisků a ztrát bude obsahovat souhrn všech příjmů a nákladů, které by byly spojeny s realizací projektu. V rámci výkazu peněžních toků budou získány údaje potřebné pro vyhodnocení efektivnosti investičních projektů prostřednictvím metod doby návratnosti, vnitřního výnosového procenta a čisté současné hodnoty. S ohledem na fakt, že metoda doby návratnosti není zcela objektivní z hlediska nezohledňování faktoru času, bude i pro tuto metodu použito tzv. diskontování. Na závěr bude zpracována citlivostní analýza, která by měla potvrdit, jak je očekávané cash flow⁵⁸ „Projektu“ závislé na změně výnosů.

8.1 Rozpočet projektu

Rozpočet projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“, který je mj. zaměřen na zvýšení podílu automatizace výroby průmyslových a holicích čepelí, je z velké části tvořen investičními prostředky nutnými na pořízení automatizovaného frézovacího soustruhu. Rozpočet „Projektu“ je stanoven na 4.810.540 Kč.

⁵⁸ Výraz cash flow nebo výkaz cash flow je obvykle používán jako zkrácený název pro účetní výkaz přehled o peněžních tocích. Peněžní tok, nebo také cash flow, je jednoduše řečeno příjem nebo výdej peněžních prostředků. Peněžní tok za určité období představuje tedy rozdíl mezi příjmy a výdaji peněžních prostředků za toto období. V podnikové praxi je peněžní tok důležitou veličinou, která vypovídá o schopnosti podniku generovat peníze. Schopnost přinést podniku peněžní prostředky je také jedním z rozhodujících kritérií při výběru a hodnocení investičních projektů. V této souvislosti se používají kritéria jako čistá současná hodnota, vnitřní výnosové procento nebo doba návratnosti.

Financování „Projektu“ by mělo být realizováno za účasti dotace z programu Rozvoj Prioritní osy 2 zmiňovaného Operačního programu podnikání a inovace.

Prostředky, které tímto spolufinancováním společnost Czech Blades s.r.o. uspořídá, budou následně investovány do jiných inovačních projektů firmy, jako je další zvyšování automatizace výroby, orientace na nové inovativní technologie či případně na rozvoj exportních aktivit a prohlubování kvalifikace zaměstnanců.

Tab. 7: Struktura rozpočtu „Projektu“

Uznatelné náklady ⁵⁹ „Projektu“	4.810.540 Kč
z toho: Investiční náklady na pořízení soustruhu	4.750.000 Kč
z toho: Náklady spojené s realizací „Projektu“	60.540 Kč
Žádaná podpora z OPPI	50 %
Žádaná podpora z OPPI nominálně	2.405.270 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Společnost Czech Blades s.r.o. předpokládá, že projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ bude financován kombinací dotace z Operačního programu podnikání a inovace tzv. evropských fondů ve výši 2.405.270 Kč a prostřednictvím investičního úvěru ve výši 2.400.000 Kč, který poskytne domovská banka, tedy Komerční banka a.s. Společnost Czech Blades s.r.o. předpokládá, že doba splatnosti tohoto investičního úvěru bude pět let.

⁵⁹ Způsobilé výdaje (uznatelné náklady) jsou takové, které jsou v souladu s evropskou a českou legislativou a s operačními programy vč. navazujících dokumentů (především příruček pro žadatele a příjemce). Výdaje musí být přiměřené, musí odpovídat cenám v místě a čase obvyklým a být vynaloženy v souladu s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Výdaje musí být identifikovatelné a prokazatelné a musí být doložitelné potvrzenými účetními doklady. Výdaje musí být zaplacený a zaplacení doloženo před jeho proplacením z Fondů EU (s výjimkou odpisů, režijních nákladů a věcných příspěvků). Výdaje jsou způsobilé pro příspěvek z fondů, jestliže vznikly a byly skutečně uhrazeny mezi 1. lednem 2007 a 31. prosincem 2015. Projekty nesmějí být dokončeny před počátečním dnem způsobilosti. Řídící orgány mohou stanovit užší kritéria pro počáteční a koncové datum způsobilosti výdajů.

Struktura financování v případě poskytnutí dotace z OPPI bude následující: 85 % z částky 2.405.270 Kč, tedy 2.044.479,50 Kč bude financováno z ERDF a zbývajících 15 % z této částky (tj. 360.079,50 Kč) bude hrazeno z příslušné kapitoly státního rozpočtu České republiky ve smyslu principu adicionality fondů EU. Pod pojmem adicionalita se míní jeden ze základních principů politiky soudržnosti EU. Jeho cílem je zajistit, aby zdroje EU nenahrazovaly národní rozpočty členských zemí. Cílem a smyslem je totiž především doplňovat, nikoli nahrazovat národní zdroje.

8.2 Stanovení sazeb

Úroková sazba úvěru je odvozena od úrokové sazby PRIBOR⁶⁰ 3 měsíce + 4 %, což se v současné době rovná 4,5 % p.a., nicméně díky historicky nejnižším sazbám ČNB (kdy např. zmiňovaná sazba PRIBOR 3 měsíce činí 0,5 %), se dá předpokládat, že v budoucnu tato sazba bude narůstat, a proto bude pro výpočet použita sazba vyšší, tedy 5 % p.a. Nákladem za užití cizích zdrojů je tedy považována úroková sazba taková, která by neměla přesáhnout 5 % p.a.

Rentabilita vlastního kapitálu poměruje čistý zisk s vlastním kapitálem. Pokud jsou tyto hodnoty za poslední tři roky zprůměrované (viz kapitola 6.7), lze rentabilitu vlastního kapitálu vyjádřit 11,46 %. Dosadíme-li tyto výše uvedené hodnoty do vzorce pro výpočet průměrných nákladů kapitálu⁶¹, získáme diskontní sazbu 5,3 % p.a. Vážený průměr nákladů na kapitál je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál, obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje. Vážený průměr nákladů na kapitál se označuje jako WACC⁶².

⁶⁰ PRIBOR - Prague Inter Bank Offered Rate - pražská mezibankovní nabídková sazba. Jedná se o úrokovou sazbu, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na českém mezibankovním trhu. Je tedy třeba klíčová pro výši úroků úvěrů.

⁶¹ Průměrné náklady kapitálu = $R_d \times (1-t) \times D/V + R_e \times E/V$, kde R_d = požadovaná výnosnost cizích zdrojů; R_e = požadovaná výnosnost vlastního kapitálu; E = objem vlastního kapitálu; D = objem cizího kapitálu; $V = E + D$ = celkový objem používaného kapitálu; t = míra daně z příjmů.

⁶² WACC – Weighted Average Cost of Capital; vážený průměr nákladů na kapitál

8.3 Varianta I: Projekt s přidělenou dotací z OPPI

Rozpočet projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“, který je mj. zaměřen na zvýšení podílu automatizace výroby průmyslových a holicích čepelek, je z velké části tvořen investičními prostředky nutnými na pořízení automatizovaného frézovacího soustruhu. Rozpočet „Projektu“ je stanoven na 4.810.540 Kč. Z této sumy by měla být dotace z Operačního programu podnikání a inovace ve výši 50 %, tj. 2.405.270 Kč.

8.3.1 Výkaz zisků a ztrát

Společnost Czech Blades s.r.o. předpokládá, že projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ bude financován kombinací dotace z Operačního programu podnikání a inovace tzv. evropských fondů ve výši 2.405.270 Kč a prostřednictvím investičního úvěru ve výši 2.400.000 Kč, který poskytne domovská banka, tedy Komerční banka a.s. Společnost Czech Blades s.r.o. předpokládá, že doba splatnosti tohoto investičního úvěru bude pět let.

Výkaz zisků a ztrát včetně doprovodných analýz vychází z předpokladu pětileté doby splatnosti investičního úvěru na spolufinancování „Projektu“. Období je tedy definováno mezi lety 2014 až 2019. Toto období však nesouhlasí s životností automatizovaného frézovacího soustruhu, které by mělo být minimálně 12 let. Výkaz zisků a ztrát tak bude zaměřen na výpočet finančních ukazatelů „Projektu“, nikoliv celého životního cyklu.

Výkaz zisků a ztrát pro variantu s přidělenou dotací z OPPI pro období let 2014 až 2019 je znázorněn v následující tabulce 8.

Tab. 8: Výkaz zisků a ztrát „Projektu“ ve variantě I (dotace z OPPI) v Kč

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Provozní tržby	4.456.899	4.950.580	5.275.250	5.398.450	5.760.147	5.952.135
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	4.456.899	4.950.580	5.275.250	5.398.450	5.760.147	5.952.135
Spotřeba energie	135.000	176.540	179.600	183.450	186.957	190.067
Spotřeba materiálu	128.526	159.009	165.250	170.008	175.496	181.250
Opravy a údržby	63.477	65.297	65.987	67.309	68.047	70.188
Ostatní náklady „Projektu“	115.000	15.000	15.000	0	0	0
Osobní náklady vč. odvodů	2.875.214	3.071.953	3.243.848	3.337.683	3.337.167	3.421.680
Odpisy investice	481.000	481.000	481.000	481.000	481.000	0
PROVOZNÍ NÁKLADY CELKEM	3.798.217	3.968.799	4.150.685	4.239.450	4.248.667	3.863.185
Provozní hospodářský výsledek	658.682	981.781	1.124.565	1.159.000	1.511.480	2.088.950
Nákladové úroky	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
FINANČNÍ NÁKLADY CELKEM	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
Finanční hospodářský výsledek	-120.000	-98.283	-75.480	-51.537	-26.397	-2.008
Sazba daně z příjmu práv. osob	19 %	19 %	19 %	19 %	19 %	19 %
Daň z příjmu právnických osob	102.350	167.865	199.326	210.418	282.166	396.519
ČISTÝ HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	436.332	715.633	849.759	897.045	1.202.917	1.690.423

Zdroj: vlastní zpracování

Výkaz zisků a ztrát vykazuje kladný hospodářský výsledek po celou dobu sledovaného období 5- ti let, během kterého se bude čerpat investiční úvěr u Komerční banky a.s. ve výši 2.400.000 Kč na pořízení předmětu „Projektu“, tedy automatizovaného frézovacího soustruhu. Toto vše platí za předpokladu realizace dle varianty I, tj. získání dotace z Operačního programu podnikání a inovace.

Hospodářský výsledek od roku 2018 zaznamenává velký nárůst, který je způsoben nižší úvěrovou službou z poskytnutého investičního úvěru a zároveň růstem provozních tržeb.

Odpisy se značně projevují do hospodaření právě do roku 2018, poté již tento náklad odpadá a celkově se zvyšuje hospodářský výsledek. Odpisy byly zvoleny lineární.

Ostatní náklady „Projektu“ jsou v prvním roce vyšší z důvodu nákladů na poradenství, zaškolení a náběhu na tzv. „ostrý“ provoz ve fázi zkušebního provozu. Rovněž v tomto roce bude nutné zpracovat potřebné metodiky a pracovní postupy pro zaměstnance, neboť dle povahy „Projektu“ dojde ke zvýšení automatizace výroby, což znamená vyšší nároky na kvalifikaci obsluhujícího personálu.

Výše uvedené částky ve Výkazu zisků a ztrát jsou předběžné, v rámci jednotlivých výhledů a odhadů byly použity hodnoty tzv. pesimistické varianty. Sazba daně z příjmu právnických osob je plánována ve stávající hodnotě, tj. 19 %.

8.3.2 Výkaz peněžních toků, tzv. „cash flow“

Výkaz o peněžních tocích, neboli „cash flow“, je možné sestavit na základě Výkazu zisků a ztrát. K údajům již uvedených v kapitole 8.3.1 je potřeba znát výši možné dotace a celkové investiční výdaje. Tyto celkové investiční náklady tvoří jak náklady na pořízení automatizovaného frézovacího soustruhu, tak náklady na publicitu, které budou spojeny s tímto projektem spolufinancovaným z fondů EU.

Jak již bylo uvedeno v kapitole 8.1, investiční náklady „Projektu“ jsou ve výši 4.810.540 Kč, přičemž společnost Czech Blades s.r.o. bude žádat o dotaci z fondů EU ve výši 50 %, tj. 2.405.270 Kč.

Tab. 9: Výkaz o peněžních tocích „Projektu“ ve variantě I (dotace z OPPI) v Kč

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	4.456.899	4.950.580	5.275.250	5.398.450	5.760.147	5.952.135
Provozní náklady bez odpisů	3.317.217	3.487.799	3.669.685	3.758.450	3.767.667	3.863.185
Nákladové úroky	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
Daň z příjmu právnických osob	102.350	167.865	199.326	210.418	282.166	396.519
OPERATIVNÍ „CASH FLOW“ (čistý hospodářský výsledek + odpisy)	917.332	1.196.633	1.330.759	1.378.045	1.683.917	1.690.423
Dotace	2.405.270					
PROVOZNÍ „CASH FLOW“ (operativní „cash flow“ + dotace)	3.322.602	1.196.633	1.330.759	1.378.045	4.683.917	1.690.423
Nákup investic	4.810.540					
INVESTIČNÍ „CASH FLOW“	-4.810.540					
CELKOVÉ „CASH FLOW“	- 1.487.938	1.196.633	1.330.759	1.378.045	4.683.917	1.690.423

Zdroj: vlastní zpracování

8.3.3 Hodnocení efektivnosti „Projektu“

8.3.3.1 Čistá současná hodnota

V následující tabulce 10 je zobrazeno hodnocení efektivnosti „Projektu“ na základě čisté současné hodnoty. Jelikož 1 Kč v roce 2014 nemá stejnou hodnotu jako 1 Kč v roce 2019, byly k jednotlivým sledovaným rokům „Projektu“ přiřazeny příslušné roční výkazy o peněžních tocích (tzv. „cash flow“) a zároveň došlo k diskontování sazbou 5,3 %. Čistou současnou hodnotu lze získat součtem takto diskontovaných výkazů peněžních toků.

Tab. 10: Čistá současná hodnota „Projektu“ ve variantě I (dotace z OPPI) v Kč

Rok	Peněžní tok v roce	Diskontní faktor	Diskontovaný peněžní tok
2014	-1.487.938	1,000	-1.487.938
2015	1.196.633	0,947	1.133.214
2016	1.330.759	0,894	1.189.699
2017	1.378.045	0,841	1.158.936
2018	4.683.917	0,788	3.690.927
2019	1.690.423	0,735	1.242.461
SUMA			6.927.299

Zdroj: vlastní zpracování

Čistá současná hodnota „Projektu“ vychází po šesti letech kladná, a to ve výši 6,9 mil. Kč, což se dá interpretovat jako doporučení realizovat „Projekt“.

8.3.3.2 Vnitřní výnosové procento

Jak bylo popsáno v kapitole 5.2, vnitřní výnosové procento je rovněž založeno na principu současné hodnoty s tím rozdílem, že diskontní míra není dána, ale je hledána taková hodnota, kdy se očekávané výnosy z investic (tzv. „cash flow“) rovnají současné hodnotě výdajů na investici.

Pro výpočet vnitřního výnosového procenta bude využito výpočtu čisté současné hodnoty projektu při diskontní sazbě 5,3 % a poté bude definována taková diskontní sazba, při které bude čistá současná hodnota záporná. Dosazováním diskontní sazby 24 % získáme čistou současnou hodnotu ve výši 267.976 Kč. Z tohoto výpočtu je zřejmé, že vnitřní výnosové procento se nachází pod touto sazbou.

8.3.3.3 Citlivostní analýza

Z důvodu vazeb mezi jednotlivými faktory a závislost realizace „Projektu“ na mnoha neznámých a pouze odhadovaných skutečnostech, je vhodné provést citlivostní analýzu „Projektu“. Se ziskovostí projektu mohou významně zamíchat ceny vstupů i výstupů, celkové provozní náklady či daňové sazby u právnických osob.

Jelikož se dá předpokládat největší závislost na změnách tržeb společnosti Czech Blades s.r.o., bude provedena citlivostní analýza na to, jak se změny hodnoty ukazatelů efektivnosti investice, pokud se tržby sníží o 15 %.

Tab. 11: Výkaz peněžních toků „Projektu“ ve variantě I (s dotací z OPPI) při poklesu tržeb o 15 % (v Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	3.788.364	4.207.993	4.483.963	4.588.683	4.896.125	5.059.315
Provozní náklady bez odpisů	3.317.217	3.487.799	3.669.685	3.758.450	3.767.667	3.863.185
Nákladové úroky	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
Daň z příjmu právnických osob	0	26.773	48.981	56.562	118.002	226.883
OPERATIVNÍ „CASH FLOW“ (čistý hospodářský výsledek + odpisy)	351.147	595.138	689.817	722.134	984.059	967.239
Dotace	2.405.270					
PROVOZNÍ „CASH FLOW“ (operativní „cash flow“ + dotace)	2.756.417	595.138	689.817	722.134	984.059	967.239
Nákup investic	4.810.540					
INVESTIČNÍ „CASH FLOW“	-4.810.540					
CELKOVÉ „CASH FLOW“	-2.054.123	595.138	689.817	722.134	984.059	967.239

Zdroj: vlastní zpracování

Klesnou-li tržby v době realizace „Projektu“ o 15 %, ovlivní to výkaz peněžních toků, zejména v prvním roce „Projektu“. Tento stav by zapříčinil snížení daňového odvodu u daně z příjmu právnických osob v jednotlivých letech, v prvním roce „Projektu“ by byla vykázána ztráta a daňová povinnost by pro společnost Czech Blades s.r.o. neplatila.

8.4 Varianta II: Projekt bez přidělené dotace z OPPI

Rozpočet projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“, který je mj. zaměřen na zvýšení podílu automatizace výroby průmyslových a holicích čepelí, je z velké části tvořen investičními prostředky nutnými na pořízení automatizovaného frézovacího soustruhu. Rozpočet „Projektu“ je, v případě varianty II bez přidělené dotace z OPPI, stanoven na 4.750.000 Kč.

8.4.1 Výkaz zisků a ztrát

Společnost Czech Blades s.r.o. ve variantě II předpokládá, že na projekt „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ nezíská dotaci z fondů Evropské unie a bude financovat projekt samostatně prostřednictvím investičního úvěru ve výši 4.750.000 Kč, který poskytne domovská banka, tedy Komerční banka a.s. Společnost Czech Blades s.r.o. předpokládá, že doba splatnosti tohoto investičního úvěru bude pět let.

Výkaz zisků a ztrát včetně doprovodných analýz vychází z předpokladu pětileté doby splatnosti investičního úvěru „Projektu“. Období je tedy definováno mezi lety 2014 až 2019. Toto období nekoresponduje s životností automatizovaného frézovacího soustruhu, které by mělo být minimálně 12 let. Výkaz zisků a ztrát tak bude zaměřen na výpočet finančních ukazatelů „Projektu“, nikoliv celého životního cyklu. Výkaz zisků a ztrát pro variantu II bez přidělené dotace pro období let 2014 až 2019 je znázorněn v následující tabulce 12.

Tab. 12: Výkaz zisků a ztrát „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) v Kč

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Provozní tržby	4.456.899	4.950.580	5.275.250	5.398.450	5.760.147	5.952.135
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	4.456.899	4.950.580	5.275.250	5.398.450	5.760.147	5.952.135
Spotřeba energie	135.000	176.540	179.600	183.450	186.957	190.067
Spotřeba materiálu	128.526	159.009	165.250	170.008	175.496	181.250
Opravy a údržby	63.477	65.297	65.987	67.309	68.047	70.188
Osobní náklady vč. odvodů	2.875.214	3.071.953	3.243.848	3.337.683	3.337.167	3.421.680
Odpisy investice	950.000	950.000	950.000	950.000	950.000	0
PROVOZNÍ NÁKLADY CELKEM	4.152.217	4.422.799	4.604.685	4.708.450	4.717.667	3.863.185
Provozní hospodářský výsledek	304.682	527.781	670.565	690.000	1.042.480	2.088.950
Nákladové úroky	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
FINANČNÍ NÁKLADY CELKEM	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
Finanční hospodářský výsledek	-120.000	-98.283	-75.480	-51.537	-26.397	-2.008
Sazba daně z příjmu práv. osob	19 %	19 %	19 %	19 %	19 %	19 %
Daň z příjmu právnických osob	35.090	81.605	113.066	121.308	193.056	396.519
ČISTÝ HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	149.592	347.893	482.019	517.155	823.027	1.690.423

Zdroj: vlastní zpracování

Výkaz zisků a ztrát vykazuje kladný hospodářský výsledek po celou dobu sledovaného období 5- ti let, během kterého se bude čerpat investiční úvěr u Komerční banky a.s. ve výši 4.750.000 Kč na pořízení předmětu „Projektu“, tedy automatizovaného frézovacího soustruhu. Toto vše platí za předpokladu realizace dle varianty II, tj. bez přidělené dotace z Operačního programu podnikání a inovace.

Hospodářský výsledek od roku 2019 zaznamenává velký nárůst, který je způsoben nižší úvěrovou službou z poskytnutého investičního úvěru a zároveň růstem provozních tržeb. Odpisy významně promlouvají do hospodaření právě do roku 2018, poté již tento náklad

odpadá a celkově se zvyšuje hospodářský výsledek. Odpisy byly zvoleny lineární, obdobně jako u varianty I s přidělenou dotací z OPPI.

Výše uvedené částky ve Výkazu zisků a ztrát jsou předběžné, v rámci jednotlivých výhledů a odhadů byly použity hodnoty tzv. pesimistické varianty. Sazba daně z příjmu právnických osob je predikována ve stávající hodnotě, tj. 19 %. Daňová povinnost v porovnání s variantou I s přidělenou dotací je výrazně nižší. Zisk společnosti Czech Blades s.r.o. se dostane na úroveň srovnatelnou s variantou I s přidělenou dotací až šestý rok „Projektu“.

8.4.2 Výkaz peněžních toků, tzv. „cash flow“

Výkaz o peněžních tocích, neboli „cash flow“, je možné sestavit na základě Výkazu zisků a ztrát. K údajům již uvedených v kapitole 8.4.1 je potřeba znát výši možné dotace a investiční celkové výdaje. Tyto celkové investiční náklady tvoří náklady na pořízení automatizovaného frézovacího soustruhu.

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, rozpočet projektu ve variantě II bez přidělené dotace z OPPI činí 4.750.000 Kč, jelikož odpadají doprovodné náklady spojené se spolufinancováním z fondů EU, publicitu atd. Výkaz peněžních toků v této variantě II přibližuje následující tabulka 13:

Tab. 13: Výkaz o peněžních tocích „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) v Kč

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	4.456.899	4.950.580	5.275.250	5.398.450	5.760.147	5.952.135
Provozní náklady bez odpisů	3.202.217	3.472.799	3.654.685	3.758.450	3.767.667	3.863.185
Nákladové úroky	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
Daň z příjmu právnických osob	35.090	81.605	113.066	121.308	193.056	396.519
OPERATIVNÍ „CASH FLOW“ (čistý hospodářský výsledek + odpisy)	1.099.592	1.297.893	1.432.019	1.467.155	1.773.027	1.690.423
Dotace	0					
PROVOZNÍ „CASH FLOW“ (operativní „cash flow“ + dotace)	1.099.592	1.297.893	1.432.019	1.467.155	1.773.027	1.690.423
Nákup investic	4.750.000					
INVESTIČNÍ „CASH FLOW“	-4.750.000					
CELKOVÉ „CASH FLOW“	-3.650.408	1.297.893	1.432.019	1.467.155	1.773.027	1.690.423

Zdroj: vlastní zpracování

8.4.3 Hodnocení efektivnosti „Projektu“

8.4.3.1 Čistá současná hodnota

V následující tabulce 14 je zobrazeno hodnocení efektivnosti „Projektu“ na základě čisté současné hodnoty. Jelikož 1 Kč v roce 2014 nemá stejnou hodnotu jako 1 Kč v roce 2019, byly k jednotlivým sledovaným rokům „Projektu“ přiřazeny příslušné roční výkazy o peněžních tocích (tzv. „cash flow“) a zároveň došlo k diskontování sazbou 5,3 %. Čistou současnou hodnotu ve variantě II „Projektu“ lze získat součtem takto diskontovaných výkazů peněžních toků.

Tab. 14: Čistá současná hodnota „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) v Kč

Rok	Peněžní tok v roce	Diskontní faktor	Diskontovaný peněžní tok
2014	-3.650.408	1,000	-3.650.408
2015	1.297.893	0,947	1.229.105
2016	1.432.019	0,894	1.280.225
2017	1.467.155	0,841	1.233.877
2018	1.773.027	0,788	1.397.145
2019	1.690.423	0,735	1.242.461
SUMA			2.732.405

Zdroj: vlastní zpracování

Čistá současná hodnota „Projektu“ vychází po šesti letech kladná, a to ve výši 2,7 mil. Kč, což se dá interpretovat jako doporučení realizovat „Projekt“.

8.4.3.2 Vnitřní výnosové procento

Jak bylo popsáno v kapitole 5.2, vnitřní výnosové procento je rovněž založeno na principu současné hodnoty s tím rozdílem, že diskontní míra není dána, ale je hledána taková hodnota, kdy se očekávané výnosy z investic (tzv. „cash flow“) rovná současné hodnotě výdajů na investici.

Pro výpočet vnitřního výnosového procenta bude využito výpočtu čisté současné hodnoty projektu při diskontní sazbě 5,3 % a poté bude definována taková diskontní sazba, při které bude čistá současná hodnota záporná. Dosazováním diskontní sazby 15 % získáme čistou současnou hodnotu ve výši 393.966 Kč. Z tohoto výpočtu je zřejmé, že vnitřní výnosové procento se nachází pod touto sazbou, tedy mezi 5,3 % a 15 %.

8.4.3.3 Citlivostní analýza

Z důvodu vazeb mezi jednotlivými faktory a závislost realizace „Projektu“ na mnoha neznámých a pouze odhadovaných skutečnostech, je vhodné provést citlivostní analýzu

„Projektu“. Se ziskovostí projektu mohou významně zamíchat ceny vstupů i výstupů, celkové provozní náklady či daňové sazby u právnických osob.

Jelikož se dá předpokládat největší závislost na změnách tržeb společnosti Czech Blades s.r.o., bude provedena citlivostní analýza na to, jak se změní hodnoty ukazatelů efektivnosti investice, pokud se tržby sníží o 15 %, tedy stejně jako v případě varianty I s přidělenou dotací z OPPI.

Tab. 15: Výkaz peněžních toků „Projektu“ ve variantě II (bez dotace z OPPI) při poklesu tržeb o 15 % (v Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PROVOZNÍ VÝNOSY CELKEM	3.788.364	4.207.993	4.483.963	4.588.683	4.896.125	5.059.315
Provozní náklady bez odpisů	3.202.217	3.472.799	3.654.685	3.758.450	3.767.667	3.863.185
Nákladové úroky	120.000	98.283	75.480	51.537	26.397	2.008
Daň z příjmu právnických osob	0	0	0	0	28.927	226.883
OPERATIVNÍ „CASH FLOW“ (čistý hospodářský výsledek + odpisy)	466.147	636.911	753.798	778.696	1.073.321	967.239
Dotace	0					
PROVOZNÍ „CASH FLOW“ (operativní „cash flow“ + dotace)	466.147	636.911	753.798	778.696	1.073.321	967.239
Nákup investic	4.750.000					
INVESTIČNÍ „CASH FLOW“	-4.750.000					
CELKOVÉ „CASH FLOW“	-4.283.853	636.911	753.798	778.696	1.073.321	967.239

Zdroj: vlastní zpracování

Klesnou-li tržby v době realizace „Projektu“ o 15 %, ovlivní to výkaz peněžních toků, zejména v prvním roce „Projektu“. Záporný hospodářský výsledek bude zaznamenán v prvních čtyřech letech „Projektu“. Toto by mělo důsledek na daňovou zátěž z příjmu právnických osob, která by v roce 2014 až 2017 včetně byla nulová.

8.5 Srovnání varianty I a II

Ekonomická analýza projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“ byla zpracována ve dvou variantách. První posuzovanou variantou bylo zapojení spolufinancování ze zdrojů Evropské unie do „Projektu“ v rámci Operačního programu podnikání a inovace, druhou variantou bylo zabezpečení financování „Projektu“ v případě, že společnost Czech Blades s.r.o. by dotaci ze strukturálních fondů EU neobdržela.

Na základě provedených analýz v obou variantách vyplývá, že varianta I s přidělenou dotací z OPPI dosahuje ve všech posuzovaných ukazatelích efektivity investice výrazně lepších hodnot. Tuto skutečnost významně ovlivnila přijatá dotace ve výši 2.405.270 Kč. Společnosti Czech Blades s.r.o. touto dotací klesnou investiční náklady „Projektu“ a díky tomu i odpisy. Na rozdíl od varianty II bez přidělené dotace je nutné počítat i s ostatními vedlejšími náklady, které souvisejí s realizací „Projektu“, např. náklady na publicitu atd. Srovnání z ekonomických analýz jednotlivých variant je možné přehledně zobrazit graficky v tabulce 16:

Tab. 16: Srovnání varianty I a II „Projektu“ (v Kč)

	Varianta I s dotací	Varianta II bez dotace
Provozní tržby (výnosy „Projektu“)	31.793.461	31.793.461
Provozní náklady „Projektu“	24.269.003	26.469.003
Investiční náklady „Projektu“	4.810.540	4.750.000
Daňová povinnost „Projektu“	1.358.644	940.644
Čistá současná hodnota	6.927.299	2.732.405
Celkový peněžní tok „Projektu“	8.791.839	4.010.109
Vnitřní výnosové procento	24 %	15 %
Citlivostní analýza při poklesu tržeb o 15 %		

Provozní tržby (výnosy „Projektů“)	27.024.441	27.024.441
Daňová povinnost „Projektů“	477.201	255.810
Celkový peněžní tok „Projektů“	1.904.264	-73.888

Zdroj: vlastní zpracování

Pro společnost Czech Blades s.r.o. je dle srovnávací tabulky jednoznačně nejvýhodnější realizovat projekt ve variantě I, tedy s přidělenou dotací z Operačního programu podnikání a inovace. Citlivostní analýza, která počítala v obou variantách s poklesem provozních tržeb o 15 %, naznačila, že ve variantě I s přidělenou dotací by bylo vhodné tento projekt realizovat, kdežto u varianty II bez přidělené dotace by se jednalo o projekt ztrátový, který by negeneroval dostatek disponibilních prostředků pro pokrytí nákladů na „Projekt“.

Prostředky z Operačního programu podnikání a inovace snižují investiční náročnost „Projektů“ a dotace obdržená z fondů EU významně snižuje riziko ztrátovosti. Společnost Czech Blades s.r.o. by se v tomto případě mohla soustředit na další projekty, které by dále zvyšovaly podíl automatizace výroby průmyslových a holicích čepelí či na rozvoj exportních aktivit na dalších trzích v jihovýchodní Asii, jižní Americe či Africe.

8.5.1 Doba návratnosti

Doba návratnosti investice je ukazatel, který určuje období, kdy daná investice přinese výnosy rovnající se původním nákladům na ni. Pro zjištění doby návratnosti „Projektů“ se diskontovaný peněžní tok kumulativně načítá. V prvním roce je cash flow navýšeno o hodnotu investice, tedy 4.810.540 Kč v případě varianty I a o 4.750.000 Kč v případě varianty II. Dobu návratnosti ve variantě I a II přehledně zobrazí následující tabulka 17.

Tab. 17: Doba návratnosti „Projektu“ ve variantě I a II

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Cash flow diskontované varianta I	3.322.602	1.133.214	1.189.699	1.158.936	3.690.927	1.242.461
Kumulované cash flow varianta I	3.322.602	4.455.816	5.645.515	6.804.451	10.495.378	11.737.839
Cash flow diskontované varianta II	1.099.592	1.229.105	1.280.225	1.233.877	1.397.145	1.242.461
Kumulované cash flow varianta II	1.099.592	2.328.697	3.608.922	4.842.799	6.239.944	7.482.405

Zdroj: vlastní zpracování

Doba návratnosti se liší ve variantě I a ve variantě II. Z tabulky je zřejmé, že v případě varianty I (s přidělenou dotací z OPPI) je návratnost mezi druhým a třetím rokem, kdežto v případě varianty II (bez dotace) je návratnost mezi třetím a čtvrtým rokem „Projektu“.

Ve variantě I (s dotací) je doba návratnosti přesně 2,06 roku, což jsou 2 roky a 22 dnů. Ve variantě II (bez dotace) je doba návratnosti 3,24 roku, což jsou 3 roky a necelé 3 měsíce – 2 měsíce a 29 dnů. Čím je doba návratnosti investice kratší, tím je projekt hodnocen příznivěji.

Závěr

Ve své diplomové práci Systém podpory malých a středních podniků ze strukturálních fondů EU jsem se zaměřila na možnost čerpání dotace z programů EU na rozvoj malého a středního podnikání. S ohledem na fakt, že Evropská unie si je vědoma nezastupitelné úlohy právě malého a středního podnikání v národních ekonomikách, podporuje jejich činnost a konkurenceschopnost prostřednictvím dotačních programů z fondů EU.

V teoretické části jsem se zaměřila na problematiku Evropské unie v širších souvislostech, od historie přes regionální politiku, její principy, cíle až po nástroje této politiky, která patří mezi stěžejní politiky, na kterých je Evropská unie postavena. Popsala jsem podrobně typy fondů a jednotlivé operační programy v ČR. Dalším tématem, kterému jsem se v teoretické části diplomové práce zabývala, je téma malého a středního podnikání, a to nejdříve v obecné teoretické rovině a posléze i na popisu stavu v českých poměrech.

Poslední oblastí teoretické části, na kterou jsem se zaměřila, jsou metody hodnocení efektivnosti investičních projektů. Tyto jsem posléze uplatnila v praktické části, která byla zaměřena na společnost Czech Blades s.r.o. se sídlem v Jevíčku, která patří mezi významné dodavatele průmyslových a holicích čepelí na světový trh. V praktické části jsem popsala širší souvislosti této společnosti na příkladě základních ekonomických ukazatelů a SWOT analýzách firmy, abych se poté pokusila vyhodnotit ekonomickou efektivitu projektu „Zvýšení efektivity výroby v hale č. 3“, který spočíval v pořízení automatizovaného frézovacího soustruhu zejména pro zvýšení produktivity práce. Tento „Projekt“ jsem následně hodnotila ve dvou variantách, varianta I zohlednila v hodnocení ekonomické efektivnosti projektu v hodnotě 4.810.540 Kč přijetí dotace z Operačního programu podnikání a inovace ve výši 2.405.270 Kč. Varianta II představovala realizaci „Projektu“ bez přiznání dotace z fondů EU v rámci OPPI.

V diplomové práci jsem si zvolila dva pracovní předpoklady:

- Společnost Czech Blades s.r.o. splňuje podmínky pro čerpání prostředků z některého operačního programu v rámci strukturálních fondů EU,
- Poskytnutím dotace se výrazně zvýší efektivnost „Projektu“ a sníží jeho investiční náročnost a tím pádem i vliv na hospodaření a ziskovost firmy.

První předpoklad jsem potvrdila úvodem praktické části, ve které vyplynulo, že vzhledem k charakteru podniku, jeho velikosti, počtu zaměstnanců a předmětu podnikání se jeví jako nejvhodnější dotační titul v rámci Operačního programu podnikání a inovace.

Druhý předpoklad byl rovněž potvrzen. Na základě analýzy ekonomiky společnost Czech Blades s.r.o. bylo zjištěno, že získáním dotačního titulu ve výši cca 50 % uznatelných nákladů „Projektu“ se významně snižuje investiční náročnost projektu, kterou lze doložit ukazateli efektivnosti investice, především čistou současnou hodnotou či vnitřním výnosovým procentem.

Z výše uvedených souvislostí v diplomové práci vyplývá, že ačkoliv vstup České republiky do Evropské unie byl vnímán mezi podnikatelskou veřejností s celou řadou hrozeb, je možné díky programům Evropské unie účinně zvyšovat konkurenceschopnost výroby, produktivitu práce a díky dotačním titulům ušetřené prostředky účelně investovat do rozvoje firmy, výroby či rozšiřování exportních aktivit.

Závěrem své práce mohu konstatovat, že cíl práce byl naplněn výběrem vhodného operačního programu v souvislosti s předmětem podnikání společnosti Czech Blades s.r.o. a následnou ekonomickou analýzou bylo vyhodnoceno spolufinancování „Projektu“ z prostředků EU jako velmi efektivní a ekonomicky výhodné. Závisí však pouze na jednotlivých firmách v oblasti průmyslu, zda se jim podaří vybudovat významné projekty, jak tyto finanční prostředky z EU efektivně a smysluplně alokovat. Vlastní aktivitu podnikatelských subjektů nemůže v této oblasti nahrazovat stát, který vytváří pouze mechanismy a pravidla, díky kterým se finanční prostředky z EU dostanou subjektům malého a středního podnikání.

Seznam bibliografie

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest [online]. Dostupné na: <http://www.czechinvest.org/>

ARCHER C. *The European Union*. 1st. New York: Taylor & Francis, 2008. 174 p. ISBN 0-203-02972-0.

DOČKAL V. *Strukturální fondy EU - projektový cyklus a projektové řízení*. 1. vyd. Masarykova Univerzita: Mezinárodní politický ústav, 2007, 140 s. ISBN 978-80-210-4390-9.

Český statistický úřad [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu. Dostupné na: <http://www.czso.cz/>

CHVOJKOVÁ A., V. KVĚTOŇ a kol. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 – 2013*. Praha: Ireas o.p.s., 2007, 183 s. ISBN: 978-80–86684–43–7.

Internetové stránky společnosti Czech Blades s.r.o. [online]. Dostupné na: <http://www.czechblades.cz/html/uvod.html>

Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 [online]. Vláda České republiky, 2008. Dostupné na: http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/predstavujeme/NSRR_final_1.pdf

Oficiální internetový portál pro podnikání a export BusinessInfo.cz [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 1997. Dostupné na: <http://www.businessinfo.cz/>

PELKMAN J. *European Integration - Methods and Economic Analysis*. 3rd. New York: Harlow, Pearson Education, 2006. 480p. ISBN 978-0-273-69449-6.

Živnostenský rejstřík [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2012. Dostupné na: <http://www.rzp.cz/>

Seznam citací

Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007. Dostupné na: <http://www.euroskop.cz/gallery/8/2589-9154cd8399eab9d640d182d674da42b7.pdf>

FIALA P., M. PITROVÁ. *Evropská Unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010, 803 s. ISBN: 978-80-7325-223-6.

HAVRÁNEK J., Z. FIBICHOVÁ a D. GROLIG. *Průvodce fondy EU 2007 – 2013*. Brno: Raven Consulting a.s., 2007, 82 s. ISBN: 978-80-903830-0-5.

Integrovaný operační program 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, prosinec 2011, 242 s. Dostupné na: <http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/dfbf033f-0d4d-4781-bdb6-322dcc1857e4/Programovy-dokument-verze-platna-od-21-12-2011.pdf>

Internetový portál Ministerstva pro místní rozvoj ČR Strukturalni-fondy.cz [online]. 2012. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Internetový portál Středoevropské centrum pro finance a management [online]. 2005. Dostupné na: <http://www.finance-management.cz/>

Internetový portál Úřadu vlády ČR EUROSKOP.cz [online]. Odbor informování o evropských záležitostech, 2005. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/>

MARKOVÁ J. *Mezinárodní měnová spolupráce*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006, 183 s. ISBN: 80-245-1053-7.

MAREK D., T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů EU*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007, 215 s. ISBN: 978-80-87029-56-5.

Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2011. Dostupné na: <http://www.mpo.cz/dokument105614.html>

Nařízení EU č. 800/2008 [online]. Úřední věstník Evropské unie, 6. 8. 2008. Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:cs:PDF>

Nařízení EU č. 2003/361/EC [online]. Úřední věstník Evropské unie, 6. 5. 2003. Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>

Obchodní rejstřík a Sbírka listin [online]. Ministerstvo spravedlnosti, 2012. Dostupné na: [https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-\\$](https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-$)

Oficiální internetový portál Evropské unie EUROPA.eu [online]. 2012. Dostupné na: http://europa.eu/index_cs.htm

Operační program Doprava 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo dopravy ČR, červenec 2011, 162 s. Dostupné na: <http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, prosinec 2011, 184 s. Dostupné na: <http://www.esfcr.cz/file/4976/>

Operační program Podnikání a inovace 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, listopad 2011, 155 s. Dostupné na: <http://www.czechinvest.org/data/files/text-oppi-listopad-2011-2164-cz.pdf>

Operační program Praha – Adaptabilita 2007 - 2013 [online]. Odbor fondů EU, prosinec 2011. Dostupné na: <http://www.prahafondy.eu/cz/oppa.html>

Operační program Praha – Konkurenceschopnost 2007 - 2013 [online]. Odbor fondů EU, prosinec 2011. Dostupné na: <http://www.prahafondy.eu/cz/oppk.html>

Operační program Technická pomoc 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, duben 2011, 114 s. Dostupné na: <http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/6160e1f2-2ca1-4450-914f-5f34e129bc05/Operacni-program-TP-revize-2011.pdf>

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, únor 2012, 163 s. Dostupné na: <http://www.msmt.cz/file/20690>

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2011, 164 s. Dostupné na: <http://www.msmt.cz/file/19464>

Operační program Životní prostředí 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo životního prostředí ČR, únor 2012, 203 s. Dostupné na: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/42/12802-pd_opzp_unor_2012.pdf

PELTRÁM A. a kol. *Evropská integrace*. Praha: Grada Publishing, 2009, 144 s. ISBN 978-80-247-2849-0.

Průvodce financováním z EU pro začátečníky. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2012, 38 s. ISBN 978-92-79-21607-7.

Průvodce podnikatele operačním programem podnikání a inovace 2007 – 2013 [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, březen 2007, 96 s. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/8647/sekce/prirucky-o-fondech-eu/>

Regionální operační program NUTS II Severovýchod 2007 - 2013 [online]. Regionální rada NUTS II Severovýchod, listopad 2011, 250 s. Dostupné na: <http://www.rada-severovychod.cz/file/304/>

Rozpočet EU na rok 2012. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2012. ISBN 978-92-79-21730-2.

Rozpočet EU základní údaje. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2012. ISBN 978-92-79-14440-0.

SYNEK M. a kol. *Podniková ekonomika*, 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, 456 s. ISBN 80-7179-228-4.

VEBER J., J. SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, 336 s. ISBN 80-247-4520-8.

VILÁMOVÁ Š. *Čerpáme finanční zdroje EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, 200 s. ISBN 80-247-1194-X.

Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách [online]. Ministerstvo financí ČR. Dostupné na: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakony_4701.html

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2005, 6 s. Dostupné na: www.mpo.cz/dokument6172.html